

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Diplomová práce

**Vyhodnocení vlivu zákonných odvodů u vybraných
forem podnikání**

Bc. Tet'ana Tsilo

© 2020 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Teřana Tsilo

Hospodářská politika a správa
Podnikání a administrativa

Název práce

Vyhodnocení vlivu zákonných odvodů u různých forem podnikání

Název anglicky

Comparison of Individual and Business Enterprise

Cíle práce

Cílem práce je vyhodnocení komparace dvou forem podnikatelské činnosti jako osoby samostatně výdělečně činné a podnikání jako právní formy společnosti s ručením omezeným. Komparace bude provedena na modelových příkladech z pohledu různé výše příjmů a bude sloužit k vymezení kritérií a jejich vlivů na výsledný zisk. Výsledkem předmětného srovnání bude možnost lepší orientace při volbě právní formy k podnikání.

Metodika

Rešeršní část diplomové práce bude zpracována prostřednictvím kompilace podkladů získaných z odborné literatury, právních norem a dalších relevantních zdrojů. Na základě zpracovaných obecných informací bude vytvořena výchozí báze pro vyhodnocení vlastní práce.

Ve vlastní práci budou provedeny varianty výpočtů modelových příkladů a získané výsledky budou sloužit k vyhodnocení vlivů vybraných faktorů na sledované právní formy podnikání s ohledem na čistý příjem konečného subjektu.

Na základě syntézy získaných dat bude vyhodnocen vliv zákonných odvodů u sledovaných forem podnikatelské činnosti.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

komparace, podnikání, společnost s ručením oběšeným, osoba samostatně výdělečně činná, daň z příjmu

Doporučené zdroje informací

- DUŠEK, Jiří. Daně z příjmů ...: přehledy, daňové a účetní tabulky. Praha: Grada, 2006. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-271-0421-5.
- EUROPEAN, Commission. Taxation trends in the European Union – Data for the EU Member States, Iceland and Norway. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2010. 430 pp. ISBN 978-92-79-15801-8.
- JOSKOVÁ, Lucie, Markéta PRAVDOVÁ a Eva DVOŘÁKOVÁ. Nová společnost s ručením omezeným: právo, účetnictví, daně. 3. vydání. Praha: Grada Publishing, 2018. Právo pro praxi. ISBN 978-80-271-0872-5.
- KOLÁŘOVÁ, Monika. Velká kniha pro podnikání. 2., aktualiz. vyd. Olomouc: Rubico, 2013. Podnikání. ISBN 978-80-7346-157-7.
- SRPOVÁ, Jitka a Václav ŘEHOŘ. Základy podnikání: teoretické poznatky, příklady a zkušenosti českých podnikatelů. Praha: Grada, 2010. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3339-5.
- ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ. Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2016. Prosperita firmy. ISBN 978-80-271-0048-4.
- VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ. Podnikání malé a střední firmy. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2012. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4520-6.

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jitka Šišková, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 25. 2. 2020

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 26. 2. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 05. 04. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Vyhodnocení vlivu zákonných odvodů u vybraných forem podnikání" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 05.04.2020 _____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Jitce Šiškové, Ph.D. za odborné vedení při zpracování diplomové práce a veškeré cenné připomínky a podněty.

Vyhodnocení vlivu zákonných odvodů u vybraných forem podnikání

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá zákonnými odvody vybraných právních forem podnikání. Zaměřena je zejména na zákonné odvody zdravotního a sociálního pojištění a daň z příjmů při podnikání fyzických a právnických osob.

Teoretická část vymezuje základní pojmy týkající se podnikání a daňového systému České republiky. V rámci této části jsou charakterizovány konkrétní právní formy podnikání právnických a fyzických osob. Dále je v této části práce věnována pozornost daňové náročnosti s uvedením možností její optimalizace a zákonným pojistným odvodům u jednotlivých forem podnikání. Tato teoretická východiska jsou dále aplikována na konkrétní modelové situace

Ve vlastní práci je naznačen postup stanovení daně a odvodů u zvolených forem podnikání na modelových situacích při různých úrovních příjmů. Následně je provedena komparace jednotlivých daňových a pojistných povinností vyplývajících z těchto modelových situací.

V závěru jsou vyhodnocena zjištění vyplývající z analýzy modelových situací a je navrženo doporučení pro nejvhodnější právní formu podnikání při různých úrovních příjmů.

Klíčová slova: Zaměstnanec, osoba samostatně výdělečně činná, daňový poplatník, daňový systém, daňový subjekt, daňová legislativa, daň z příjmů, sleva na daních, daňový základ, daňová povinnost, zákonné pojistné odvody, zdravotní pojištění, sociální pojištění.

Evaluation of influence statutory payments in various forms of business

Abstract

The Master thesis deals with statutory payments in various legal forms of business. It is primarily focused on statutory payments of health and social insurance and personal and corporate income tax.

The theoretical part defines basic terms concerning the business and the tax system of Czech Republic. Within this part specific personal and corporate legal forms of business are defined. Further, the tax burden and options for its optimization and statutory payments of insurances for each business' legal form are classified.

In the practical part, there are model situations of procedure of tax assessment and statutory insurance calculation for selected business legal forms at different income levels.

In the conclusion, the findings of analysis of model situations are evaluated and recommendations for the most optimized legal form of business at different income levels is proposed.

Keywords: Employee, self-employed person, taxpayer, tax system, tax law, income tax, tax deductions, tax base, tax liability, statutory payments of insurances, health insurance, social insurance.

Obsah

1	Úvod	12
	Cíl práce a metodika	13
2	13
3	Teoretická východiska	14
3.1	Podnikání.....	14
3.1.1	Podnikatel.....	15
3.1.2	Právní forma podnikání.....	15
3.2	Kritéria výběru právní formy	19
3.2.1	Základní kapitál.....	19
3.2.2	Počet podnikajících osob a způsob založení podnikání.....	20
3.2.3	Participace na řízení, ručení a podílu na zisku.....	21
3.2.4	Daňová náročnost – daň z příjmů FO	23
3.2.5	Daňová náročnost – daň z příjmů PO	32
3.2.6	Příjmy společníka a jednatele společnosti	37
4	Vlastní práce	41
4.1	Výchozí předpoklady – OSVČ.....	41
4.2	Výchozí předpoklady – společnost s ručením omezeným	44
4.3	Daňová povinnost a zákonné pojistné – OSVČ	46
4.3.1	Úroveň 1.....	46
4.3.2	Úroveň 2.....	47
4.3.3	Úroveň 3.....	49
4.4	Daňová povinnost a zákonné pojistné – s.r.o.....	50
4.4.1	Varianta 1 – Vyplacení podílu na zisku	50
4.4.2	Varianta 2 – Kombinace	52
4.4.3	Varianta 3 – Kombinace	55
4.5	Komparace odvodů OSVČ a s.r.o.	58
5	Diskuze	68
6	Závěr	72
8	Seznam použitých zdrojů	73

Seznam tabulek

Tabulka 1 Výdaje uplatňované procentem z příjmů	24
Tabulka 2 Nezdanitelné části ZD	26
Tabulka 3 Slevy na daní a daňová zvýhodnění	28
Tabulka 4 Zdanění příjmů ze samostatné činnosti	29
Tabulka 5 Způsoby zdanění PO	35
Tabulka 6 Schéma stanovení daňové povinnosti	37
Tabulka 7 : Zdanění a odvody dle příjmů	39
Tabulka 8 Základní sazby povinného pojištění.....	39
Tabulka 9: Daňová povinnost OSVČ – úroveň 1.....	46
Tabulka 10: Pojistné odvody OSVČ – úroveň 1	47
Tabulka 11: Daňová povinnost OSVČ – úroveň 2.....	48
Tabulka 12: Pojistné odvody OSVČ – úroveň 2	48
Tabulka 13: Daňová povinnost OSVČ – úroveň 3.....	49
Tabulka 14: Pojistné odvody OSVČ – úroveň 3	50
Tabulka 15: Daňová povinnost PO – varianta 1, úroveň 1	51
Tabulka 16: Daňová povinnost PO – varianta 1, úroveň 2 a 3.....	52
Tabulka 17: Daňové a pojistné odvody PO – varianta 2.....	54
Tabulka 18: Daňové a pojistné odvody PO (přehled) – varianta 2	55
Tabulka 19: Daňové a pojistné odvody PO – varianta 3.....	57
Tabulka 20: Daňové a pojistné odvody PO (přehled) – varianta 3	58
Tabulka 21: Daňová povinnost OSVČ při optimalizaci.....	61
Tabulka 22: Odměna jednateli – medián mzdy.....	71

Seznam grafu

Graf 1: Zastoupení vybraných právních forem v ČR.....	16
Graf 2: Počet OSVČ (2008-2018).....	18
Graf 3: Dopady OSVČ pro různé úrovně ZD	59
Graf 4: Dopady OSVČ pro různé úrovně ZD při optimalizaci	62
Graf 5: Daň dle úrovně ZD-.....	63
Graf 6: Dopady PO při V1 pro různé úrovně ZD.....	63

Graf 7: Dopady PO při V2 pro různé úrovně ZD	65
Graf 8: Dopady PO při V3 pro různé úrovně ZD	66
Graf 9: Celkové zatížení při různých variantách a úrovních příjmů.....	69

Seznam použitých zkratk

FO	fyzická osoba
PO	právnícká osoba
ZOK	zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
ZDP	zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
ČR	Česká republika
ZK	základní kapitál
ZD	základ daně
DZD	dílčí základ daně
VZ	vyměřovací základ
SP	pojištění na sociální zabezpečení
ZP	zdravotní pojištění
NP	nemocenské pojištění
DPPO	daň z příjmu právnických osob
DPFO	daň z příjmu fyzických osob
DPČ	dohoda o pracovní činnosti
DPP	dohoda o provedení práce

1 Úvod

Podnikání je chápáno jako činnost, jejímž hlavním záměrem je generovat zisk, ale zároveň s sebou nese jistou míru rizika a nejistoty zajištění příjmů současných či budoucích. Důvodem nejistoty nemusí být pouze ekonomická situace či stav konkurence na daném podnikatelském trhu, ale rovněž například subjektivní vnímání podnikajícího subjektu zákazníky.

Legislativa České republiky umožňuje podnikatelům provozovat svou činnost pomocí různých druhů právních forem podnikání. Nicméně je nezbytné věnovat dostatek pozornosti při volbě právní formy s ohledem na šíři a druh ekonomické činnosti. Výběr vhodné právní formy doprovázejí otázky, jakými jsou například otázka podílu podnikatel na řízení a rozhodování při podnikání či odpovědnost a ručení z výkonu ekonomické činnosti.

Legislativní opatření neovlivňují pouze skutečnosti vyplývající z podnikání po zahájení a při výkonu činnosti, nýbrž i při jeho samotném založení. Jednou z těchto skutečností byly nejen finanční náklady na založení právnické osoby, ale také povinnost složení základního jmění společnosti při jejím vzniku. Z tohoto pohledu bylo až do roku 2014 pro podnikatele nejjednodušší podnikat jako osoba samostatně výdělečně činná. Rekodifikace soukromého práva znamenala změnu v rozhodování podnikatelů při volbě právní formy pro podnikání, neboť od roku 2014 již mohly být zakládány právnické osoby se základním jměním již od jedné koruny oproti minimální hodnotě do té doby ve výši 200 tisíc korun. Po tomto období postupně vzrostl počet společností s ručením omezeným, i přesto že skupina osob podnikajících dle živnostenského zákona je stále nejpočetnější.

Stejně tak jako s sebou nesou obě možnosti podnikání různá práva a povinnosti, rozdíly lze rovněž nalézt jak v daňových, tak ve finančních konsekvencích.

2 Cíl práce a metodika

Cílem práce je vyhodnocení komparace dvou forem podnikatelské činnosti jako osoby samostatně výdělečně činné a podnikání jako právní formy společnosti s ručením omezeným. Komparace bude provedena na modelových příkladech z pohledu různé výše příjmů a bude sloužit k vymezení kritérií a jejich vlivů na výsledný zisk. Výsledkem předmětného srovnání bude možnost lepší orientace při volbě právní formy k podnikání.

Rešeršní část diplomové práce bude zpracována prostřednictvím kompilace podkladů získaných z odborné literatury, právních norem a dalších relevantních zdrojů v oblasti daní z příjmů jak právnických, tak i fyzických osob. Budou zde vymezeny pojmy jako podnikatel, podnikání a definované jednotlivé právní formy podnikání včetně vybraných kritérií nezbytných pro relevantní rozhodování podnikatele.

Na základě zpracovaných základních informací bude vytvořena výchozí báze pro vyhodnocení vlastní práce.

Vlastní práce bude zpracována formou analýzy modelových situací, zohledňující tři různé příjmové skupiny. V práci uvažované úrovně příjmů budou uvedeny jak na základě skutečných informací od reálného podnikatele, tak fiktivních z důvodu objektivního posouzení.

V souladu s platnými právními normami České republiky bude v modelových příkladech vyčíslena daňová povinnost a související zákonné povinnosti pro jednotlivé právní formy podnikání na všech zvolených úrovních příjmů. Dílčí výpočty kvantitativních hodnot budou za pomoci matematických úprav průběžně převáděny do komparativního stavu, graficky znázorňovány a spolu s kvalitativními hodnotami komentovány.

Výsledné závěry v komparativním vyjádření budou syntetizovány a vzájemně komparovány v závěrečné diskuzi této práce. S ohledem na kvantitativní a kvalitativní hodnoty vyplývající z komparace bude navrženo doporučení pro volbu vhodné právní formy pro podnikání.

3 Teoretická východiska

V následující kapitole jsou definovány základní pojmy související s tématem diplomové práce. Teoretická východiska, ustanovující a vysvětlující základní pojmy předmětné problematiky, byla zpracována za pomoci literárních a jiných relevantních zdrojů a sloužila jako výchozí zdroj informací ke zpracování vlastní části této práce.

3.1 Podnikání

Pojem „podnikání“ může být definován různým způsobem. Obecně je podnikání chápáno jako činnost, jenž je prováděna za účelem vytváření zisku neboli zhodnocení majetku vlastníka podniku. S ohledem na různé obory, lze ale také nalézt následující interpretace.

Ekonomický přístup pojednává o tom, že podnikání je dynamický proces vytváření přidané hodnoty. Psychologické pojetí pak interpretuje podnikání jako činnost motivovanou potřebou něco získat, dosáhnout a vyzkoušet si něco nového. Sociologické hledisko pojednává o podnikání jako o prostředku pro vytváření blahobytu. A v neposlední řadě pojetí právnícké, které ve své knize uvádí Veber, a další, (2012): *„podnikání je soustavná činnost prováděná podnikatelem samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a za účelem dosažení zisku“*.

Toto pojetí vysvětluje nejen samotný význam pojmu, ale také základní charakteristiky podnikání, kterými jsou (iPodnikatel.cz):

- Soustavná činnost – činnost která je vykonávána s vidninou, že bude vykonávána i nadále, nejedná se tedy o činnost příležitostnou či nahodilou.
- Samostatná činnost – podnikatel může sám rozhodovat o době či místě výkonu a musí sám zajišťovat chod podnikání například i po finanční stránce.
- Vlastním jménem – podnikání je prováděno pod vlastním jménem, jenž je zapsáno v obchodním, živnostenském, nebo obdobném rejstříku.
- Na vlastní odpovědnost – podnikatel odpovídá za veškeré závazky vyplývající z jeho podnikání sám.
- Za účelem dosažení zisku – zisk představuje hlavní účel podnikání.

3.1.1 Podnikatel

Zákon č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále také „**NOZ**“) definuje podnikatele jako osobu vykonávající výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem samostatně, na vlastní účet a odpovědnost, se záměrem činit tak soustavně a za účelem dosažení zisku. Nový občanský zákoník dále stanovuje, že podnikatelem je každá osoba, která uzavírá smlouvy související s vlastní obchodní, výrobní nebo jinou obdobnou činností či související se samostatným výkonem svého povolání či případně také osoba, která jedná jménem nebo na účet podnikatele (§ 420 NOZ).

Vedle NOZ je předmětný pojem vymezen i v dalších publikacích. Veber (2012) například definuje podnikatele jako osobu schopnou rozpoznat příležitosti, využívat zdroje a prostředky k dosažení stanovených cílů. Současně také jako iniciátora a nositele podnikání, který investuje do výdělečné činnosti své prostředky, čas, úsilí a jméno.

Podnikatel může být dále členěn na podnikatele sekundárního a primárního. Primárním podnikatelem je vždy fyzická osoba (dále také „**FO**“). Jedná se o majitele podniku, který pro něj představuje prostředek k podnikání. Sekundární podnikatel oproti tomu podnik pouze spravuje. Obvykle se tato funkce vyskytuje u velkých společností, kde primární podnikatel deleguje své podnikatelské role na jinou osobu (Srpková, a další, 2010).

Jednu z dalších interpretací, vyplývající z právního pojetí pojmu, pak zmiňuje ve své publikaci Ševčík, a další, (2013): *„podnikatelem je každý, kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku“*.

3.1.2 Právní forma podnikání

Podnikání umožňuje česká legislativa prostřednictvím různých právních forem. Každá právní forma má svá specifika, jež se projevují například způsobem řízení, odpovědností za riziko či formou zdanění. Podnikateli je umožněno podnikat jako fyzická nebo právnická osoba (dále také „**PO**“). Právnická osoba si dále může konkrétně zvolit jednu z několika právních forem, která je v závislosti na podnikatelské činnosti a záměru podnikatele nejvhodnější.

Volba právní formy není neměnná a na základě rozhodnutí může být později změněna. Nicméně tato skutečnost s sebou nese jak určité administrativní komplikace, tak i ekonomické náklady.

Podnikání právnických osob

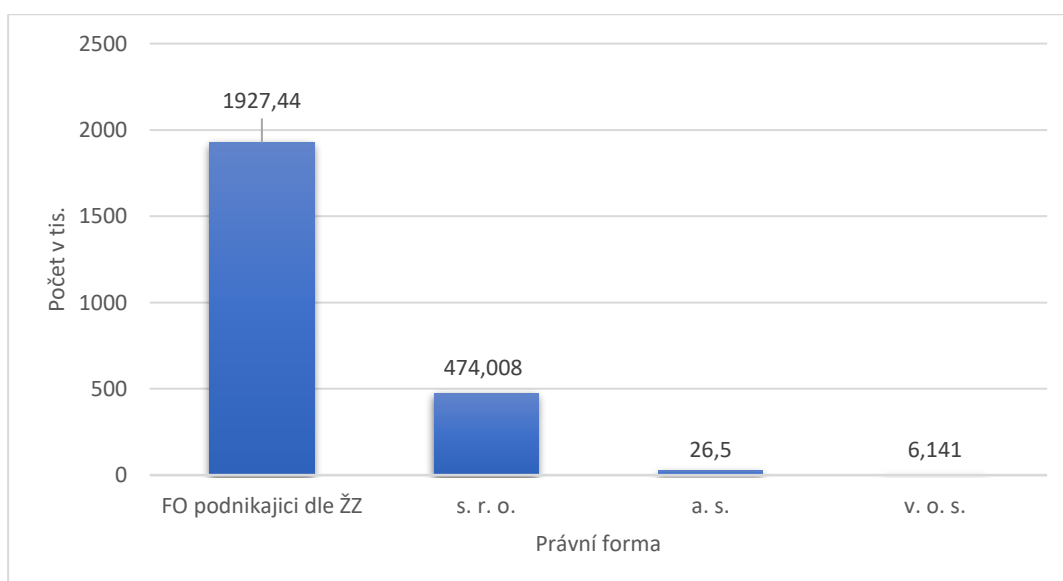
Jednou z právních norem upravující podnikání právnických osob je Nový občanský zákoník, který vešel v platnost v roce 2012 a účinnosti nabyl začátkem roku 2014. Dalším zákonem upravujícím předmětnou problematiku je pak zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, ve znění pozdějších předpisů (dále také „ZOK“) platný od roku 2012 a účinný od roku 2014. Obchodní společnosti jsou v české legislativě děleny na společnosti osobní a kapitálové.

U osobních společnosti se předpokládá, že podnikatelé se budou osobně podílet na řízení společnosti. Mezi osobní společnosti pak ZOK řadí veřejnou obchodní společnost (označovanou jako „v. o. s.“ nebo „veř. obch. spol.“) a komanditní společnost (označovanou jako „k. s.“ nebo „kom. spol.“).

Kapitálovými společnostmi jsou společnosti nazývány z důvodu povinnosti podnikatele vnést určitý prvotní vklad do podnikání. Kapitálovou společností je dle ZOK společnost s ručením omezeným (označovaná jako „spol. s r. o.“ nebo „s. r. o.“) a akciová společnost (označovaná jako „akc. spol.“ nebo „a. s.“).

Zastoupení vybraných právních forem v ČR je znázorněno v následujícím Grafu 1.

Graf 1: Zastoupení vybraných právních forem v ČR

Zdroj: Vlastní zpracování dle ČSÚ (2019)

Z uvedeného grafu 1 je patrné, že na území ČR je podnikání nejčastěji provozováno formou fyzické osoby jako živnostenského podnikatele a nejvíce zakládanými PO jsou pak společnosti s ručením omezeným.

Podnikání fyzických osob – osoby samostatně výdělečně činné

Právní legislativou upravující oblast podnikání fyzických osob je zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (dále také „**Živnostenský zákon**“) jenž nabyl platnosti koncem roku 1991 a účinnosti v roce 1992.

Podnikání FO, označované také jako živnostenské podnikání, je nejjednodušší formou podnikání. Jejím hlavním rysem je aktivita podnikatele při realizaci podnikatelských záměrů (Šiman, a další, 2010).

Všeobecnými podmínkami k provozování živnosti dle Živnostenského zákona jsou:

- 1) plná svéprávnost,
- 2) bezúhonnost.

Charakteristickým rysem podnikání FO je například odbornost podnikatele, nižší administrativní náročnost či nízké nároky na kapitál, neboť legislativa ČR neukládá povinnost osobám samostatně výdělečně činným složit počáteční vklad.

Živnostenský zákon člení živnosti do dvou skupin:

- 1) ohlašovací – smějí být provozovány na základě ohlášení a splnění zákonem stanovených podmínek,
- 2) koncesované – smějí být provozovány na základě udělené koncese.

Ohlašovací živnosti se dále dělí na řemeslné, vázané a ohlašovací.

Zákonnou podmínkou podnikání na základě živnosti řemeslné je dosažení nezbytného minimálního vzdělání nebo praxe v oboru.

V případě živnosti vázané je nezbytné splnění podmínek odborné způsobilosti stanovené Živnostenským zákonem.

K získání živnosti volné není zákonem požadována žádaná odborná způsobilost a jedinou zákonnou podmínkou je splnění výše uvedených všeobecných podmínek.

Osoba samostatně výdělečně činná (dále také „**OSVČ**“) je v souladu se zákonem č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů pro účely pojištění definována jako:

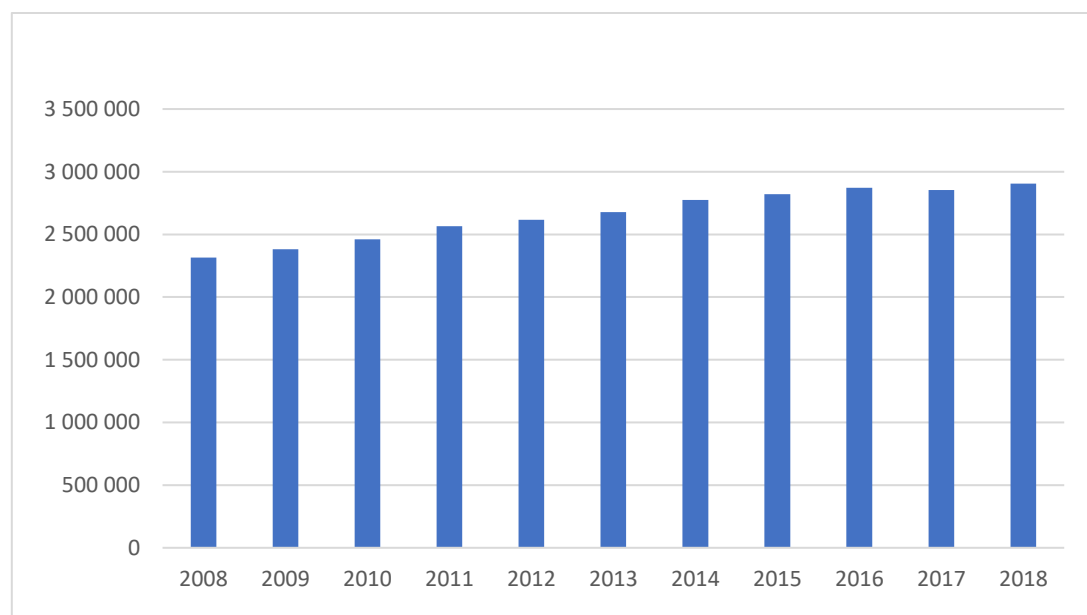
- osoba, jenž vykovává samostatnou výdělečnou činnost,
- nebo spolupracuje při výkonu samostatné výdělečné činnosti, pokud podle zákona 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, lze na ni rozdělovat příjmy a výdaje dosažené výkonem této činnosti a ukončila povinnou školní docházku a dosáhla aspoň 15 let věku.

Příjmy ze samostatné činnosti dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále také „ZDP“) jsou:

- příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- příjmy ze živnostenského podnikání,
- příjmy z jiného podnikání, ke kterému je potřeba podnikatelské oprávnění,
- podíl společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti na zisku.

Živnostenská forma podnikání má v rámci ČR největší zastoupení. Vývoj počtu OSVČ v letech od roku 2008 do roku 2018 je znázorněn v následujícím Grafu 2.

Graf 2: Počet OSVČ (2008-2018)

Zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu (2019)

Z Grafu 2 je patrný rostoucí trend počtu osob podnikajících jako FO dle Živnostenského zákona od roku 2008.

3.2 Kritéria výběru právní formy

S ohledem na počet OSVČ a podnikatelů zakládajících společnosti s ručením omezeným vyplývající z Grafu 1 a 2 budou dále uváděna východiska pouze pro tyto formy podnikání.

Jak je již zmíněno výše, každá ze zmíněných právních forem podnikání má svá specifická kritéria. Jak ve své publikaci zmiňuje i Šiman, a další, (2010): „nelze jednoznačně určit, která z právních forem je nejvhodnější, neboť záleží na řadě kritérií, mnohdy subjektivního charakteru (vzájemné vztahy mezi lidmi, kteří nechtějí společně podnikat, subjektivní postoj k riziku, důvěra v úspěch podniku apod.)“.

S ohledem na rozsáhlé množství kritérií, která jsou určující při rozhodování o volbě formy podnikání, byly pro účely diplomové práce vybrány pouze ty s největším ekonomickým vlivem a administrativní náročností.

3.2.1 Základní kapitál

Začátek každého podnikání s sebou nepochybně nese určité vstupní investice týkající se jak předmětu podnikání, tak i jeho samotného založení. Tyto počáteční investice se označují jako základní kapitál či dříve také jako základní jmění. Zákon o obchodních korporacích definuje základní kapitál (dále také „ZK“) jako souhrn všech vkladů.

a) Společnost s ručením omezeným

Právní účinnost NOZ v roce 2014 s sebou nesla změny týkající se základního kapitálu, a to konkrétně s ohledem na výši těchto počátečních vkladů. Nejvýznamnější změna se týkala společností s ručením omezeným, kde dříve zákon ukládal povinnost složit základní kapitál ve výši 200 000 Kč a vklad každého společníka byl stanoven na minimální částku 20 000 Kč. Účinností novely se výše ZK u s. r. o. změnila na 1 Kč. Výše vkladu společníka pak může být pro každého stanovena jinou částkou v závislosti na konkrétním podílu společníka. To znamená, že pokud by s. r. o. byla zakládána více společníky, základní kapitál by měl být tvořen minimálně násobkem počtu společníků a jedné koruny.

b) Živnostenské podnikání

Fyzické osobě jakožto OSVČ zákon povinnost složení základního kapitálu neukládá. Jedinou vstupní investicí je pouze zřízení živnostenského oprávnění, které je zatíženo

administrativním poplatkem. K ohlášení první živnosti musí podnikatel uhradit poplatek ve výši 1 000 Kč, a za ohlášení každé následující živnosti pak uhradit částku ve výši 500 Kč (Potěšil, 2017).

3.2.2 Počet podnikajících osob a způsob založení podnikání

Podnikat je možné buď samostatně nebo kolektivně. Společnosti s ručením omezeným mohou být zakládány jedním či i více zakladateli, a to jak právnickými, tak i fyzickými osobami. Osoba samostatně výdělečně činná oproti tomu je vždy jen fyzická osoba vykonávající podnikání sama pod svým jménem.

a) Společnost s ručením omezeným

Dokumenty na jejichž základě jsou kapitálové společnosti zakládány se liší vzhledem k počtu zakládajících osob. V případě, že je společnost zakládána pouze jednou fyzickou nebo právnickou osobou, je založena prostřednictvím zakladatelské listiny. Založení společnosti s ručením omezeným více osobami je pak realizováno prostřednictvím společenské smlouvy. Tyto dokumenty mají formu veřejné listiny a musí být sepsány ve formě notářského zápisu.

Zákon o obchodních korporacích stanovuje minimální náležitosti výše uvedených zápisu. Jsou jimi zejména:

- název a sídlo firmy,
- předmět podnikání nebo činnost společnosti,
- určení společníků uvedením jména a bydliště nebo sídla,
- druhy podílů každého společníka a práva a povinnosti s nimi spojená,
- výši vkladu jednotlivých společníků,
- výši základního kapitálu,
- počet jednatelů a způsob jejich jednání.

Společnost následně vzniká zápisem do obchodního rejstříku. Návrh na vklad musí být podán do 6 měsíců ode dne založení společnosti.

Evropská komise vyzvala v roce 2011 členské země Evropské unie k přijetí ustanovení, jež zkrátí dobu pro založení nové firmy na tři pracovní dny a sníží náklady na 100 EUR. Reakcí České republiky pak bylo zavedení novely zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, v roce 2016. Tato novela omezila

odměny notářů a zavedla osvobození od soudního poplatku za zanesení subjektu do veřejného rejstříku. Reálna cena založení společnosti se tak nyní pohybuje kolem 5 000 Kč (Herz, 2018).

b) Živnostenské podnikání

U OSVČ je toto kritérium zjednodušeno, jelikož podnikající osoba podniká vždy na základě uděleného živnostenského oprávnění vydaného na konkrétní osobu. Zakladatelem je tak vždy jen tato fyzická osoba.

Administrativní náročnost z hlediska ceny i byrokratické zátěže je při založení živnosti výrazně nižší, než je tomu v případě založení kapitálové společnosti. K zahájení živnostenského podnikání je nezbytné vyřízení živnostenského oprávnění. Požádat o toto oprávnění je možné osobně na každém živnostenském úřadě nebo prostřednictvím kontaktních míst českého podacího, ověřovacího, informačního, národního terminálu, známého také pod označením Czech POINT.

Na obou místech podá podnikatel jednotný registrační formulář (dále také „JRF“), pomocí něhož živnost ohlásí. Zároveň je fyzická osoba povinna se registrovat pro platbu daně z příjmu FO, zdravotního a sociálního pojištění.

Dle Živnostenského zákona může fyzická osoba při ohlášení živnosti nebo podání žádosti o koncesi zároveň:

- podat přihlášku k důchodovému a nemocenskému pojištění,
- oznámit vznik volného pracovního místa nebo obsazení pracovního místa.

Jak je již uvedeno výše, je zřízení živnostenského oprávnění zatíženo správním poplatkem ve výši 1 000 Kč, a každé další ohlášení 500 Kč. (Potěšil, 2017)

3.2.3 Participace na řízení, ručení a podílu na zisku

Počet společníků zmíněný v předchozím bodě 3.2.2 má následně také vliv v případě participaci na zisku, ručení za případná rizika či řízení společnosti.

a) Společnost s ručením omezeným

Správné řízení společnosti je jedním z nejvýznamnějších faktorů ovlivňující uchycení a setrvání podnikání na trhu. Ve společnosti s ručením omezeným mají právo podílet se na řízení společnosti všichni jednatelé.

Se vznikem společnosti je vždy spojena určitá míra rizika, kterou podnikatel musí brát v potaz nejen v průběhu podnikání, ale už při výběru samotné právní formy. Jak již má společnost s ručením omezením sama v označení, společník nebo společníci ručí za své závazky společně, ale jen do úhrnné výše svých nesplacených vkladů.

Zákon o obchodních korporacích ustanovuje v § 132 následující: „*Společnost s ručením omezeným je společnost, za jejíž dluhy ručí společníci společně a nerozdílně do výše, v jaké nesplnili vkladové povinnosti podle stavu zapsaného v obchodním rejstříku v době, kdy byli věřitelem vyzváni k plnění*“.

Zisk je hlavním z důvodů, jenž vede k začátku podnikání. Obecně je zisk vnímán jako rozdíl mezi výnosy a náklady, nicméně teorie uvádějí dva odlišné přístupy (Vochozka, a další, 2012):

- Ekonomický zisk – využívaný pro ekonomické analýzy. Výpočet je definován jako rozdíl mezi výnosy a implicitními i explicitními náklady.
- Účetní zisk – využívaný z pravidla finančních výkazů a daňových podkladů, jakými jsou např. účetní závěrka či daňové přiznání. Výpočet je definován jako rozdíl mezi výnosy a explicitními náklady;
 - implicitními náklady jsou náklady obětovné příležitosti neboli také nerealizované náklady z důvodu volby určité odlišné metody,
 - explicitní náklady jsou pak náklady skutečně vynaložené.

V případě společnosti s ručením omezeným je zisk rozdělován mezi společníky na základě poměru jednotlivých obchodních podílů.

b) Živnostenské podnikání

Co se týče živnostenského podnikání je veškerá účast na řízení podnikání realizována podnikající osobou.

Ručení za případná rizika spojená s podnikáním je u OSVČ jednou z největších nevýhod, jelikož za své závazky ručí podnikatel celým svým majetkem.

Zisk je u osoby podnikající dle Živnostenského zákona vyčíslen jako rozdíl mezi příjmy a souvisejícími náklady, ať jsou uplatňovány v reálné výši či procentem z příjmů nebo případně paušální částkou dle §7a.

Realizovaný zisk či ztráta oproti společnosti s ručením omezeným připadá pouze na podnikající osobu, jelikož živnostník podniká pouze svým jménem a na svůj účet.

3.2.4 Daňová náročnost – daň z příjmů FO

Daň je obvykle definována jako zákonem stanovená povinná platba do veřejného rozpočtu. Jejími základními vlastnostmi jsou nedobrovolnost, nenávratnost a neekvivalentnost (Kukalová , a další, 2019).

Společnost s ručením omezeným i OSVČ se řídí daňovým zákonem o daních z příjmů. Tento zákon nabyl platnosti 18.12.1992 a účinnosti k prvnímu dni roku 1993. První část je věnována dani z příjmů fyzických osob, a druhá část dani z příjmů právnických osob.

Daň z příjmů FO

Poplatníkem daně z příjmů fyzických osob jsou daňoví rezidenti a daňoví nerezidenti.

Daňový rezident je osoba, která má v České republice bydliště nebo osoba, která se na území ČR obvykle zdržuje alespoň 183 dní v kalendářním roce, a to souvisle nebo v několika obdobích.

Daňový nerezident je osoba, která nemá bydliště na území České republiky a zdržuje se na v ČR méně než 183 dní v kalendářním roce nebo osoba, která se zdržuje na území ČR pouze za účelem studia či léčení.

Zdaňovacím obdobím u FO je kalendářní rok.

Předmětem daně z příjmů FO jsou příjmy peněžní i nepeněžní, definované dle ZDP:

- příjmy ze závislé činnosti (§ 6),
- příjmy ze samostatné činnosti (§ 7),
- příjmy z kapitálového majetku (§ 8),
- příjmy z nájmu (§ 9),
- ostatní příjmy (§ 10).

Jak dále uvádí Kukalová , a další, (2019) ve své publikaci, příjmy osob podnikajících jako OSVČ jsou příjmy dle ustanovení § 7 ZDP:

„Příjem ze samostatné činnosti, pokud nepatří do příjmů uvedených v § 6, je :

- příjem ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- příjem ze živnostenského podnikání,
- příjmy z nezávislého povolání,
- podíl společníka v. o. s. a kplementaře k. s. na zisku
- příjmy z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku, a další dle tohoto paragrafu“

Daňový základ

Za základ daně (dále také „ZD“) je považována hodnota příjmů poplatníka snižená o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení v konkrétním zdaňovacím období.

Živnostníci mají možnost uplatňovat buď výdaje ve skutečně vynaložené výši, nebo jim je umožněno uplatnit výdaje za použití procenta z příjmů. Je na uvážení každého živnostníka, kterou ze zmíněných možností uplatnění výdajů si vybere s ohledem na ekonomickou a administrativní výhodnost. V případě, že si OSVČ zvolí možnost skutečně vynaložených výdajů, je nutné tyto výdaje prokázat na základě vedeného účetnictví nebo daňové evidence. V případě, že se podnikatel rozhodne uplatňovat výdaje procentem z příjmů, jejich procentuální výše je stanovena v ustanovení § 7 ZDP. V následující Tabulce 1 jsou shrnuty podmínky uplatnění výdajů procentem z příjmů.

Tabulka 1 Výdaje uplatňované procentem z příjmů

Předmět zdanění	Procento z příjmů	Maximálně uplatitelné výdaje
Zemědělská výroba, lesní a vodní hospodářství	80 % z příjmů	do 1 600 000 Kč
Živnosti řemeslné		
Živnosti neřemeslné a ostatní	60 % z příjmů	do 1 200 000 Kč
Užití práv, znalci, tlumočníci, podnikání dle zvl. předpisů	40 % z příjmů	do 800 000 Kč
Nájem obchodního majetku	30 % z příjmů	do 600 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle ZDP (2019)

V případě kombinace různého charakteru podnikání, je možno tyto výdaje dle procent z příjmů kombinovat. Nicméně je potřeba příjmy z jednotlivých činností dostatečně rozdělovat.

Evidence nezbytná pro zjištění základu daně

Pro zjištění ZD si může poplatník vybrat jednu z několika možností evidence. Základ daně lze stanovit z kompletního účetnictví vedeného podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále také „ZoÚ“), z daňové evidence vedené podle §7b ZDP, ze mzdové evidence anebo také ze záznamů o příjmech podle § 7 odst. 8 ZDP v případě, že poplatník uplatňuje výdaje stanovené procentem z příjmů. (Dvořáková, a další, 2019).

Nezdanitelná část základu daně

Ze základu daně je dále umožněno poplatníkům daně z příjmů FO odečíst nezdanitelné položky, které jsou definovány v § 15 ZDP (Kukalová, a další, 2019):

- a) Hodnota bezúplatných plnění, která byla poskytnutá obcím, krajům a organizačním složkám státu na vědu a vzdělávání, výzkumné a vývojové účely, kulturu, školství, policii, požární ochranu a další účely, které jsou vymezeny v § 15 odst. 1 ZDP. Hodnota daru musí být minimálně 2 % základu daně anebo být v minimální výši 1 000 Kč. V celkovém souhrnu pak lze od základu daně odečíst dar v maximální výši 15 % hodnoty daňového základu.
- b) Úroky zaplacené z úvěrů ze stavebního spoření pro bytovou potřebu a úroky z hypotečních úvěrů v maximální výši 300 000 Kč.
- c) Jedno bezúplatné dárcovství krve nebo jejích složek v hodnotě 3 000 Kč. Odběr orgánu od žijícího dárce a odběr krvetvorných buněk se oceňuje částkou 20 000 Kč.
- d) Příspěvek v celkovém úhrnu maximálně 24 000 Kč zaplacený poplatníkem na jeho penzijní připojištění se statním příspěvkem (snížený o 12 000 Kč), doplňkové penzijní spoření (snížený o 12 000 Kč), penzijní pojištění (je-li výplata sjednána až po 60 kalendářních měsících a nejdříve v roce dosažení 60 let věku), soukromé životní pojištění v maximální úhrnné výši 24 000 Kč.
- e) Další nezdanitelné položky ustanovené ZDP.

Nezdanitelné části základu daně jsou pro přehlednost znázorněny v následující Tabulce 2.

Tabulka 2 Nezdánitelné části ZD

Nezdánitelná část	Hodnota nezdánitelné části
Bezúplatné plnění dle § 15 ZDP	Minimálně 1 000 Kč nebo 2 % ZD; v maximální výši 15 % ZD
Úroky ze stavebního spoření nebo hypotečního úvěru	Maximálně 300 000 Kč
Darování: - krev - orgány a krvetvorné buňky	3 000 Kč 20 000 Kč
Penzijní připojištění, doplňkové penzijní spoření	Hodnota pojištění snižena o 12 000 Kč; v maximální výši 24 000 Kč za zdaňovací období (po odečtení 12 000 Kč)
Soukromé životní pojištění	V maximální výši 24 000 Kč za zdaňovací období

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Lošťák, 2017)

Odčitatelné položky od základu daně

Vedle nezdánitelných částí ZD existují i daňově **odčitatelné položky**, prostřednictvím kterých si poplatník může snížit daňový základ. V souladu s ustanovením § 34 ZDP je poplatníkovi umožněno upravit základ daně o následující položky:

- Odpočet daňové ztráty, která byla vyměřena za předchozí zdaňovací období. Tuto ztrátu lze odečíst nejdéle v pěti následných zdaňovacích obdobích po vyměření ztráty.
- Odpočet na podporu výzkumu a vývoje nebo odpočet na podporu odborného vzdělání.

Sazba daně

V roce 2008 byla zrušena klouzavě progresivní sazba daně z příjmu FO ze samostatné činnosti a byla nahrazena lineární sazbou ve výši 15 %.

Od roku 2013 je zavedena tzv. solidární daň. Zákon prostřednictvím solidárního zvýšení daně ukládá poplatníkům povinnost vyměřit a odvést daň ve výši 7 % z hodnoty převyšující určitou výši příjmů. Touto sazbou je daněn rozdíl mezi sumou příjmů podle § 6 a dílčího základu daně podle § 7 a 48násobkem průměrné mzdy v daném roce. V roce 2019

jsou poplatníci povinni vyměřit solidární daň z hodnoty příjmů, které převyšují hodnotu 1 569 552 Kč (Tryner, 2018).

Slevy na dani

Daňový subjekt má po vypočtení daně nárok na uplatnění slev na dani a pomocí těchto slev si vyčíslenou daň snížit (Lošťák, 2017).

Níže jsou vyjmenovány roční slevy na dani z příjmů FO dle § 35ba ZDP. Tyto slevy mohou být uplatněny pouze do výše daňové povinnosti (Lošťák, 2017):

- 1) Základní sleva na poplatníka, ve výši 24 840 Kč.
- 2) Sleva na manželku/manžela (pokud žije s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti a nemá vlastní příjem, který by přesahoval 68 000 Kč za rok ve výši 24 840 Kč. Je-li manželka/manžel držitelem průkazu ZTP/P je sleva zdvojnásobena na částku 49 680 Kč.
- 3) Základní sleva na invaliditu se rozděluje podle stupně její závažnosti, invalidita I. a II. stupně ve výši 2 520 Kč, a invalidita III. Stupně ve výši 5 040 Kč.
- 4) Sleva ZTP/P (zvláště těžce postižený) ve výši 16 140 Kč,
- 5) Sleva na studenta lze být uplatněna po dobu studia do 26 let věku podnikající osoby nebo do 28 let věku v případě prezenčního studia doktorského typu ve výši 4 020 Kč.
- 6) Sleva na umístění vyživovaného dítěte v předškolním zařízení (tzv. „školkovné“) nejvýše do hodnoty minimální mzdy platné na začátku daného roku. Pro rok 2019 se jedná o částku 13 350 Kč za každé dítě.
- 7) Sleva na evidenci tržeb v maximální výši 5 000 Kč. Slevu lze uplatnit pouze ve zdaňovacím období, ve kterém byla poprvé zaevidovaná tržba.

Daňové zvýhodnění na dítě

Vedle výše uvedených slev na daních je poplatníkovi umožněno uplatnit i daňová zvýhodnění na vyživované děti. Na rozdíl od slev na daních může daňové zvýhodnění přesáhnout částku vyměřené daňové povinnosti a tím se může poplatník dostat do záporné daňové povinnosti, označované také jako daňový bonus. Podmínkou pro nárok na daňový bonus je jeho minimální výše 100 Kč. Maximální výše bonusu, kterou si může poplatník nárokovat, je pak částka 60 300 Kč (Kukalová , a další, 2019).

Daňové zvýhodnění na jedno dítě je poskytováno ve výši 15 204 Kč, na druhé dítě ve výši 19 404 Kč a na třetí a každé další dítě 24 204 Kč.

Jedná-li se o dítě, které je držitelem průkazu ZTP/P, má poplatník nárok uplatnit daňové zvýhodnění ve výši dvojnásobku původní hodnoty.

V následující Tabulce 3 jsou pro přehlednost zmíněny veškeré slevy a zvýhodnění které si může FO uplatnit při výpočtu daně.

Tabulka 3 Slevy na daní a daňová zvýhodnění

Druh daňových slevy/zvýhodnění	Výše daňové slevy/zvýhodnění
Poplatník	24 840 Kč
Manželka/manžel	24 840 Kč
Manželka/manžel ZTP/P	49 680 Kč
Invalidita I. a II. stupně	2 520 Kč
Invalidita III. stupně	5 040 Kč
Držitel průkazu ZTP/P	16 140 Kč
Student	4 020 Kč
„Školovné“	13 350 Kč
Daňové zvýhodnění na děti	
1. dítě/dítě ZTP/P	15 204 Kč 30 408 Kč
2. dítě/dítě ZTP/P	19 404 Kč/38 808 Kč
3. a každé další dítě/ZTP/P	24 204 Kč/48 408 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Lošťák, 2017)

Systém výpočtu daně z příjmů FO dle § 7

Od dílčího základu daně vypočteného v souladu s ustanovením § 7 ZDP jsou odečteny nezdanitelné části ZD, odčitatelné položky a je provedeno zaokrouhlení na celé stokoruny dolů. Následně je ze zaokrouhleného daňového základu vyměřena daň ve výši 15 %. Takto vyčíslenou daňovou povinností je poplatník oprávněn snížit o daňové slevy a zvýhodnění a stanovit tak výslednou daň z příjmů FO či eventuálně daňový bonus. Postup výpočtu daně z příjmů FO je graficky znázorněn v následující Tabulce 4.

Tabulka 4 Zdanění příjmů ze samostatné činnosti

Příjmy dle § 7
- výdaje (skutečné/procentuální)
= Dílčí základ daně dle § 7
• nezdanitelné části základu daně dle § 15
• odčitatelné položky od základu daně dle § 34
= zaokrouhlený základ daně (zaokrouhlený na celé stokoruny dolů)
x sazba daně z příjmů FO 15 % dle § 16
= daň z příjmů FO
• slevy na dani dle §35 a 35ba
• daňové zvýhodnění dle § 35c
= daňová povinnost/daňový bonus

Zdroj: Vlastní zpracování dle ZDP (2019)

Odvody na sociální a zdravotní pojištění OSVČ

Základ daně slouží nejen pro výpočet daně, ale také pro výpočet dalších souvisejících odvodů, kterými jsou:

- a) pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti,
- b) nemocenské pojištění,
- c) zdravotní pojištění.

Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti

Pojistné na sociální zabezpečení je upraveno zákonem č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále také „**Zákon o pojistném**“), který vešel v platnost od 17.12.1992 a nabyl účinnosti 01.01.1993.

Pojistné je stejně jako daň příjmem státního rozpočtu. Odvádět pojistné jsou povinni:

- a) Zaměstnavatelé jak FO, tak i PO, kteří zaměstnávají alespoň jednoho zaměstnance. Vedle zaměstnavatelů jsou to také organizační složky státu a služební úřady.
- b) Zaměstnanci dle § 3 odst. 1 písm. b) Zákona o pojistném.
- c) Osoby samostatně výdělečně činné.
- d) Osoby dobrovolně se účastníci důchodového pojištění.

Vyměřovací základ pro výpočet pojistného na sociální pojištění je částka, kterou si osoba samostatně výdělečně činná sama určí. Nicméně nesmí být menší než 50 % daňového základu a zároveň může být maximálně ve výši 48násobku průměrné mzdy v daném roce (pro rok 2019 ve výši 1 569 552 Kč). Minimální měsíční vyměřovací základ je v případě hlavní činnosti 25 % a v případě činnosti vedlejší 10 % z průměrné mzdy, stanové ve vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí. Daňovým základem se pro tyto účely rozumí základ daně nebo dílčí základ daně, stanovený podle § 7 ZDP po úpravě podle § 5 a 23 ZDP, pokud Zákon o pojistném nestanoví jinak (Česká správa sociálního zabezpečení, 2019).

Sazba pojistného pro OSVČ, stanovena na hodnotu 29,2 % z vyměřovacího základu, je tvořena z (Česká správa sociálního zabezpečení):

- 28 % příspěvkem na důchodové pojištění,
- 1,2 % příspěvkem na statní politiku zaměstnanosti.

Částka se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru.

OSVČ může své podnikání realizovat buď jako svou **hlavní** či **vedlejší činnost**. O hlavní činnost jde v případě, že FO není zaměstnancem a provozuje pouze samostatnou výdělečnou činnost. Vedlejší samostatnou výdělečnou činností se rozumí případ, kdy OSVČ splňuje alespoň jednu z následujících podmínek (Konečná, 2018):

- je zaměstnancem a podílí se na nemocenském pojištění zaměstnanců,
- náleží jí invalidní či starobní důchod,
- pobírá peněžitou pomoc v mateřství nebo rodičovský příspěvek,
- je na nemocenské z důvodu těhotenství či porodu,
- pečuje o dítě do 10 let, které se neobejde bez cizí pomoci,
- vykonává vojenskou službu (pokud se nejedná o vojáka z povolání),
- je nezaopatřeným dítětem.

Úhrada pojistného ve většině případů probíhá pomocí měsíčních záloh. O osvobození od záloh je možné požádat prostřednictvím žádosti jen v případě, kdy je samostatná výdělečná činnost provozována jako vedlejší a zisk z ní je nízký.

Pro rok 2019 jsou ministerstvem vyhlášeny následující hodnoty:

- pro hlavní činnost částka ve výši 8 175 Kč,
- pro vedlejší činnost částka ve výši 3 270 Kč.

Z výše uvedeného vyplývá, že záloha na pojistné z minimálního měsíčního vyměřovacího základu je:

- pro hlavní činnost částka ve výši 2 388 Kč (29,2 % z 8 175 Kč),
- pro vedlejší činnost částka ve výši 955 Kč (29,2 % z 3 270 Kč) (Česká správa sociálního zabezpečení, 2019).

Nemocenské pojištění

Nemocenské pojištění je upraveno zákonem č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Účast na této složce odvodu je pro OSVČ dobrovolná. Jak je již výše uvedeno, pokud se OSVČ podílí na nemocenském pojištění, je její činnost považována automaticky za hlavní (Vybíhal, 2019):

Nemocenské pojištění slouží k poskytnutí následujících dávek:

- nemocenské,
- peněžitá pomoc v mateřství,
- otcovské,
- dlouhodobé ošetrovné.

Vyměřovacím základem pro pojistné na nemocenském pojištění v roce 2019 je minimální částka ve výši 6 000 Kč a měsíční pojistné ve výši 2,1 % tak činí nejméně 126 Kč (Česká správa sociálního zabezpečení, 2019).

Zdravotní pojištění

Zdravotní pojištění je upraveno zákonem č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále také „**Zákon o zdravotním pojištění**“) a zákonem č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Osoby povinné k pojištění jsou ty:

- které mají trvalý pobyt na území ČR,
- které nemají trvalý pobyt na území ČR, pokud jsou zaměstnaní u zaměstnavatele, který má sídlo nebo trvalý pobyt na území ČR.

Plátcí zdravotního pojištění jsou:

- zaměstnavatelé,
- stát,
- pojištěnci uvedení v § 5 Zákona o zdravotním pojištění, například: OSVČ, osoba bez zdanitelných příjmů, a další.

Výše pojistného je stanovena ve výši 13,5 % z vyměřovacího základu. Vyčíslené pojistné se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

Vyměřovacím základem u OSVČ je opět 50 % z rozdílu mezi příjmy a vydají. Minimální vyměřovací základ OSVČ je stanoven jako dvanáctinásobek 50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství. Pro rok 2019 činí průměrná měsíční mzda 32 699 Kč, minimální vyměřovací základ je tedy 196 194 Kč. Je-li dosažený vyměřovací základ osoby samostatně výdělečně činné nižší než minimální vyměřovací základ, je tato OSVČ povinna odvést pojistné z minimálního vyměřovacího základu.

Podnikatel hradí pojistné formou měsíčních záloh. Na konci zdaňovacího období podnikatel provede vyúčtování záloh a případně doplatí nedoplatek na pojistném.

3.2.5 Daňová náročnost – daň z příjmů PO

Daň z příjmů právnických osob (dále také „**DPPO**“) je upravena zákonem o daních z příjmů.

Subjektem daně jsou všechny právnické osoby, které jsou pro účely daně z příjmů rozděleny na subjekty podnikatelské a subjekty veřejně prospěšné.

Poplatníky DPPO jsou:

- právnické osoby,
- organizační složky státu,
- podílové fondy,
- fondy penzijních společností,
- svěřenské fondy,
- veřejně prospěšní poplatníci,
- další poplatníci dle § 17 a § 17a ZDP.

Poplatníky daně lze rozdělit na daňové rezidenty a daňové nerezidenty.

Daňovým rezidentem je PO která má na území České republiky svoje sídlo, nebo místo svého vedení. Daňová povinnost rezidenta se vztahuje jak na jeho příjmy plynoucí z podnikání na území ČR, tak i na příjmy plynoucí ze zahraničí.

Daňový nerezident je PO, která nemá sídlo v tuzemsku. Daňová povinnost nerezidentů se vztahuje pouze na příjmy plynoucí z České republiky (Kukalová , a další, 2019).

Dochází-li při rozhodování o daňovém domicilu ke konfliktu, vychází se z dohody o zamezení dvojího zdanění s příslušným státem rezidenta.

Zdaňovacím obdobím PO může být oproti FO buď kalendářní rok, hospodářský rok, účetní období za předpokladu, že je toto období delší než 12 nepřetržitě po sobě jdoucích měsíců, nebo jiné období, vzniklé například z titulu zahájení či ukončení činnosti, fúze a jiných.

Předmětem daně z příjmů PO jsou příjmy z podnikatelské činnosti a z nakládání s veškerým majetkem. Zákon o daních z příjmů definuje výnosy, které nejsou předmětem DPPO. Současně taxativně vymezuje v ustanovení § 19 ZDP i příjmy osvobozené od daně. Jedná se například o:

- příjmy z nájemného družstevního bytu,
- příjmy státních fondů,
- výnosy z kostelních sbírek či příjmy z příspěvků členů církví,
- příjmy České národní banky, Fondu pojištění vkladu, Garančního fondu obchodníků s cennými papíry, Zajišťovacího fondu,
- další příjmy, včetně některých bezúplatných nabytí taxativně vymezených § 19b ZDP.

Výsledek hospodaření

Právnícké osoby vždy vychází z rozdílu mezi výnosy, kterých firma dosáhla ve zdaňovacím období a náklady, které v tomto období vynaložila, tento rozdíl představuje hrubý účetní zisk neboli **výsledek hospodaření před zdaněním**. Výsledek hospodaření je tvořen veškerými položkami výnosů a nákladů, které se týkají hospodaření společnosti za určité zdaňovací období, bez ohledu na daňovou uznatelnost. Po výpočtu hrubého výsledku hospodaření je možno vypočítat základ daně. Příjmy (s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně anebo jsou od daně osvobozeny), se sníží o náklady prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů.

Nezdanitelné části daně

Zákon jasně vymezuje výnosy, které nejsou předmětem DPPO v souladu s ustanovením § 18 odst. 2 ZDP. Jedná se především o příjmy z titulu nabytí akcií podle zvláštního zákona, příjmy plynoucí z titulu spravedlivého zadostiučinění a příjmy společenství vlastníků jednotek z dotací či příspěvku na správu (Dvořáková, a další, 2019).

Osvobozené příjmy jsou vymezeny v § 19 ZDP a jsou jimi například:

- členské příspěvky,
- podíly na zisku tichého společníka,
- zisk převedený ovládající nebo řídící osobě na základě smlouvy.

Položky, které zvyšují nebo snižují základ daně, stanovuje § 23.

Daňové náklady lze rozdělit do 4 skupin:

1. daňově neuznatelné, které představují položky zvyšující ZD,
2. daňově uznatelné do výše souvisejících příjmů,
3. daňově uznatelné,
4. daňově uznatelné po splnění zákonem stanovených podmínek, kterými bývá z pravidla úhrada.

Do první skupiny nákladu patří například náklady na reprezentaci, ostatní sociální náklady či náklady na ostatní pokuty a penále. Druhá skupina zahrnuje například manka a škody, které jsou daňovým nákladem do výše náhrady. Výjimkou, kdy se jedná o zcela uznatelné náklady bez nutnosti jakékoliv náhrady, jsou živelné pohromy, škody způsobené neznámým pachatelem. Daňově uznatelné náklady jsou uvedeny v ustanovení § 24 ZDP.

Jedná se zejména o:

- odpisy hmotného i nehmotného majetku,
- reklamu a propagaci,
- tvorba rezerv v souladu dle zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**ZoR**“),
- tvorbu opravných položek k pohledávkám dle ZoR.

Po zohlednění položek zvyšujících ZD, existuje možnost, že i při kladném hospodářském výsledku, bude subjekt realizovat daňovou ztrátu. Takto vzniklou daňovou ztrátu je možné si v následujících 5 letech odečíst od základu daně.

Odčitatelné položky

Po zohlednění položek snižujících a zvyšujících ZD je vypočten průběžný daňový základ, který je následně úpraven o odčitatelné položky. Odčitatelné položky jsou stejné, jak pro osoby podléhající dani z příjmů fyzických, tak i právnických osob. Od základu daně lze odečíst:

- Daňové ztráty, které byly vyměřeny za předchozí zdaňovací období. Ztrátu lze odečíst nejdéle v 5 zdaňovacích obdobích po jejím vyměření.
- Náklady na podporu výzkumu a vývoje maximálně ve třech následujících zdaňovacích obdobích od jejich vynaložení.
- Náklady na podporu odborného vzdělání.

Další odčitelnou položkou jsou bezplatná plnění poskytnutá za podmínek stanovených dle § 20 ZDP. Minimální hodnota bezúplatného plnění musí přesahovat částku 2 000 Kč a odečíst lze plnění maximálně do výše 10 % ze základu daně sníženého podle § 34 ZDP, tj. o realizované daňové ztráty minulých let, náklady vynaložené z titulu podpory výzkumu a vývoje či odborného vzdělávání. Po zohlednění výše uvedených úprav je výsledkem základ daně, který je následně zaokrouhlen na celé tisíce dolů. Součinem upraveného ZD a sazby daně je vyčíslena výsledná daňová povinnost, kterou je poplatník oprávněn dále snížit o zákonné slevy.

Sazby daně PO

V praxi jsou používány 4 způsoby zdanění příjmů právnických osob v závislosti na různých podmínkách. Jednou z nich je například druh příjmu. Následující Tabulka 5 sumarizuje jednotlivé způsoby zdanění.

Tabulka 5 Způsoby zdanění PO

Způsob zdanění	Sazba	Povinnost odvodů	Použití
Celkové zdanění	19 %	Po skončení zdaňovacího období	Příjmy z podnikatelské činnosti či majetku
Samostatný základ daně	15 %	Po skončení zdaňovacího období	Příjmy z kapitálového majetku ze zahraničí
Srážková daň	15 %	v okamžiku výplaty	Příjmy z kapitálového majetku z tuzemska
Kombinovaný způsob	19 %	Sražka v průběhu, vyrovnání po zdaňovacím období	Příjmy z kapitálového majetku z tuzemska

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Kukalová, a další, 2019)

Z výše uvedené Tabulky 5 vyplývá, že česká legislativa stanovuje 2 sazby pro zdanění příjmů PO. První ve výši 19 % vztahující se na příjmy, týkající se ekonomické

činnosti podniku a druhou ve výši 15 %, která se vztahuje na samostatný základ daně, do kterého lze zařadit např. podíly na zisku či vypořádací podíly společníku s. r. o. (ZDP).

Zákon stanovuje současně další sazbu daně ve snížené výši 5 %, která se použije výhradně u základního investičního fondu. Do tohoto fondu spadají otevřené podílové fondy a některé speciální fondy za podmínky, že investují minimálně 90 % hodnoty svého majetku do investičních cenných papírů. Fondu penzijní společnosti je pak dle ZDP zatížen sazbou ve výši 0 % (ZDP).

Od roku 2013 je v české daňové legislativě zaneseno v § 16a zákona o daních z příjmů tzv. **Solidární zvýšení daně** v souvislosti se snížením schodku veřejných rozpočtů. Tato daň je odváděna pouze z příjmů nad limitem. Limity jsou:

- při měsíčních odvodech záloh na dani se daň odvozuje jakožto čtyřnásobek průměrné mzdy v daném roce (pro rok 2019 hrubá mzda nad 130 796 Kč),
- při ročním zúčtování se jedná o 48násobek průměrné mzdy (pro rok 2019 1 569 552 Kč).

Slevy na DPPO jsou upraveny ustanovením § 35 ZDP z titulu zaměstnávání osob se zdravotním postižením a ustanovením § 35a a 35b ZDP z titulu investičních pobídek. Poplatník je konkrétně při zaměstnávání osob se zdravotním postižením oprávněn snížit svoji daňovou povinnost ve dvou částkách:

- 18 000 Kč za každého zaměstnance se zdravotním postižením (invalidita I. nebo II. stupně),
- 60 000 Kč za každého zaměstnance s těžším zdravotním postižením (invalidita III. stupně).

Výpočet daně

Následující Tabulce 6 je znázorněn postup stanovení základu daně a následné daňové povinnosti z příjmů PO.

Tabulka 6 Schéma stanovení daňové povinnosti

Výnosy	
• Náklady	
= VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	
• výnosy vyňaté ze zdanění	} Položky snižující ZD
• výnosy osvobozené	
• výnosy zdaněné samostatně	
+ náklady související s vyjmutými výnosy	} Položky zvyšující ZD
+ náklady daňově neuznatelné	
= PRŮBĚŽNÝ ZÁKLAD DANĚ/DAŇOVÁ ZTRÁTA	
• odčitatelné položky: ztráta, náklady na výzkum a vývoj, podpora „praxe“	
= mezisoučet	
• bezúplatná plnění	
= ZÁKLAD DANĚ snížený o odpočty (zaokrouhlený na celé tisíce dolů)	
* Sazba DPPO 19 %	
= DAŇOVÁ POVINNOST CELKEM	
• slevy na dani	
= VÝSLEDNA DAŇOVÁ POVINNOST/NULOVA DAŇOVÁ POVINNOST	

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Carda, a další, 2016)

3.2.6 Příjmy společníka a jednatele společnosti

Je-li společník zároveň jednatelem společnosti je potřeba rozlišit činnosti, které jsou výkonem funkce jednatele a činnosti ostatní za účelem přerozdělení příjmů. Pro společnosti bez zaměstnanců lze uvažovat o předpokladu, že u společníka/jednatele převažuje výkon běžných činností společnosti nad činnostmi jednatele, tj. např. u společnosti poskytující právní služby bude společník/jednatel poskytovat právní poradenství převážně svým klientům jménem společnosti, a nikoliv sám pro svou společnost. V případě činností ve

smyslu obchodního vedení společnosti (např. uzavírání smluv či jednání s klienty), vykonává společník/jednatel tyto činnosti jako jednatel společnosti.

Za výše uvedeného předpokladu není vhodné řešit činnosti společníka prostřednictvím pracovně-právního vztahu, jelikož by nebyl naplněn vztah podřízenosti a nadřízenosti, který stanovuje zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

V případě jednatele jsou činnosti upraveny smlouvou o výkonu funkce člena statutárního orgánu. Činnosti společníka jsou pak smluvně upraveny tzv. příkazní smlouvou. Jak příjmy z titulu odměny jednatele, tak příjmy společníka jsou daně v souladu s ustanovením § 6 ZDP a pro společnost představují daňově účinné náklady.

Vedle výše uvedených možností výplat příjmů je rovněž možnost výplaty formou podílu na zisku. Tato forma však podléhá dvojímu zdanění na úrovni 19% daně z příjmů PO a následně 15% daně z příjmů FO.

Jednatel/společník tak může souběžně realizovat následující příjmy (Běhounek, 2014):

- podíl na zisku společnost,
- odměna za funkce jednatele,
- příjem na základě příkazní smlouvy,
- příjmy na základě dohody o provedení práce či dohody o pracovní činnosti.

V Tabulce 8 níže jsou uvedeny daňové a odvodové povinnosti vyplývající z výše uvedených příjmů.

Tabulka 7 : Zdanění a odvody dle příjmů

Příjem	Pojistné odvody		Daň z příjmů
	ZP	SP	
Podíl na zisku	Dobrovolně	Dobrovolně	DPPO 19 %, srážková 15 %
Odměna jednatele	Povinně	Od 3 000 Kč povinně	Zálohová 15 %
Příkazní smlouva (dle § 6 ZDP)	Povinně	Povinně	Zálohová 15 %
DPČ	Od 2 500 Kč povinně	Od 2 500 Kč povinně	Zálohová 15 %
DPP	Od 10 000 Kč povinně	Od 10 000 Kč povinně	Do 10 000 bez podpisu Prohlášení – srážková 15 % jinak zálohová 15 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle ZDP

Odvody na sociální a zdravotní pojištění

V případě, že podnikatel uzavře smlouvu o výkonu funkce jednatele nebo smlouvu příkazní se společností s ručením omezeným, ve které je jednatelem, realizuje příjmy ze závislé činnosti dle § 6 ZDP. Z pohledu společnosti, ji zákon ukládá povinnost úhrnné příjmy zaměstnance dle výše zmíněného ustanovení navýšit o zákonné pojistné hrazené zaměstnavatelem za zaměstnance ve výši 33,8 % (stav platný k 1.7.2019).

V následující Tabulce 7 jsou uvedené základní sazby zákonného pojistného pro rok 2019.

Tabulka 8 Základní sazby povinného pojištění

	Sociální pojištění	Zdravotní pojištění	Celkem
Zaměstnavatel	24,8 %	9 %	33,8 %
Zaměstnanec	6,5 %	4,5 %	11 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Dvořáková, a další, 2019)

Sociální pojištění

Vyměřovacím základem pro odvod sociálního pojištění je hrubá mzda zaměstnance v daném období, v případě jednatele je to součet jeho hrubých příjmů dle § 6 ZDP.

Maximální roční vyměřovací základ je stanoven v souladu se Zákonem o pojistném na hodnotu 48násobku průměrné mzdy. Minimální hodnotu zákon nestanovuje.

Úhrnná sazba sociálního pojištění odváděného zaměstnavatelem za zaměstnance ve výši 24,8 % je tvořena příspěvkem na důchodové pojištění (21,5 %), příspěvkem na statní politiku zaměstnanosti (1,2 %) a příspěvkem na nemocenské pojištění (2,1 %).

Zdravotní pojištění

Vyměřovacím základem odvodu zdravotního pojištění je hrubá mzda zaměstnance v daném období, případně hrubé příjmy společníka. Minimální vyměřovací základ pro zdravotní pojištění je stanoven na úrovni hodnoty minimální mzdy stanovené vyhláškou Ministerstva práce a sociálních věcí pro daný rok (v roce 2019 ve výši 13 350 Kč).

4 Vlastní práce

Zjištěná východiska v teoretické části budou aplikovaná a porovnaná v následující kapitole na jednotlivých modelových situacích. Modelové situace vychází jak ze skutečných, tak fiktivních předpokladů. Prostřednictvím této práce bude zvolněnému podnikateli doporučeno, při jakých podmínkách bude pro něj lepší přechod na podnikání prostřednictvím s. r. o.

4.1 Výchozí předpoklady – OSVČ

Pro účely vlastní části diplomové práce jsou uváděny údaje konkrétní OSVČ, která je z důvodu anonymizace dále zmiňována jako pan Tomáš Petržela (dále také „**podnikatel**“ nebo „**OSVČ**“).

Výše uvedena OSVČ podniká na území ČR již od listopadu roku 1998. Je držitelem dvou živnostenských oprávnění, která jsou vydána na dobu neurčitou.

1. Předmět podnikání:

- Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona, a to konkrétně přípravné a dokončovací stavební práce, specializované stavební činnosti.
- Druh živnosti: ohlašovací volná živnost.

2. Předmět podnikání:

- Zednictví.
- Druh živnosti: ohlašovací řemeslná živnost.

Pan Petržela vykonává převážně zednickou činnost na základě řemeslné živnosti.

V současnosti uplatňuje výdaje procentem z příjmů. Jelikož se jedná o činnost řemeslnou, činí tyto výdaje 80 % z příjmů. Pro účely sociálního a zdravotního pojištění je činnost pana Petržely považována za hlavní činnost.

Má manželku, která realizovala vlastní příjmy ze zaměstnání za daný rok ve výši 360 325 Kč. Má 2 děti ve věku 18 let a 26 let, na která neuplatňuje daňové zvýhodnění. Uplatňuje slevu na poplatníka. Neuplatňuje si žádné položky odčitatelné od základu daně ani nezdanitelné části ZD. Hradí si dobrovolně nemocenské pojištění v minimální výši 126 Kč za měsíc.

V současné době pan Petržela nezaměstnává žádné zaměstnance. Na svých zakázkách pouze úzce spolupracuje s jinými živnostníky.

Pan Petržela měl v roce 2019 příjmy ve výši 758 725 Kč a reálné výdaje dosahovaly 516 672 Kč. Pan Petržela předpokládá v budoucích letech nárůst jeho obchodních aktivit a příjmů. Na tomto základě budou daňové a odvodové povinnosti znázorněny na různých úrovních dílčích základů daně vyčíslených dle § 7 ZDP.

Pro větší vypovídající schopnost rozdílů zákonných odvodů a daňových povinností, budou hodnoty vyjádřeny procentuálně v poměru k jednotlivým DZD.

Dílčí základy daně dle § 7 ZDP jsou stanoveny následovně:

- 1. úroveň DZD ve výši 151 745 Kč,
- 2. úroveň DZD ve výši 675 175 Kč,
- 3. úroveň DZD ve výši 1 936 400 Kč.

Dílčí základ daně na 1. úrovni je stanovený dle skutečných dat poskytnutých podnikatelem, ale zároveň se tato úroveň blíží hraniční hodnotě pro účinnost slevy na poplatníka. Sleva na poplatníka je účinná do ZD v hodnotě 165 600 Kč.

Dílčí základ daně na 2. úrovni je vypočten z hraniční hodnoty pro uplatnění výdajů procentem z příjmu ve výši 1 600 000 Kč.

Dílčí základ daně na 3. úrovni je stanovený tak, aby hranice DZD překročila 48násobek průměrné mzdy v daném roce a poplatník byl tak povinen k odvodu solidární daně (pro rok 2019 hraniční hodnota ve výši 1 569 552 Kč).

Dále u příjmu na 2. a 3. úrovni je třeba vzít v úvahu skutečnost, že podnikatel se stane plátcem DPH. Je-li podnikatel plátcem DPH, je oprávněn uplatnit výdaje procentem z příjmů, ale zároveň musí vést evidenci pro účely DPH a daňové doklady archivovat.

Struktura výpočtu daňové a odvodové povinnosti je naznačena v následujících krocích:

1) Výpočet daňového základu

Nejprve je třeba vyčíslit základ daně, se kterým bude dále kalkulováno.

$DZD_{\S 7} = \text{Příjmy} - \text{Výdaje (reálné nebo procentem z příjmů)}$

2) Aplikace daňové sazby

Součinem upraveného základu daně zaokrouhleného na stovky dolů a daňové sazby (15 %) bude vyměřena výše daně z příjmů ze samostatné činnosti.

$$Daň = DZD_{§7} * sazba\ daně\ (15\ \%)$$

3) Úprava daně o slevy nebo daňová zvýhodnění

Následně je daňová povinnost upravena o hodnoty uplatnitelných slev na dani či daňových zvýhodnění.

$$Výsledná\ daňová\ povinnost = daň - sleva/daňové\ zvýhodnění$$

4) Výpočet sociálního pojištění

a) Stanovení vyměřovacího základu pro sociální pojištění

S ohledem na informace z teoretické části práce, vyměřovacím základem pro OSVČ je částka, kterou si podnikatel určí, jenž však není nižší než 50 % daňového základu. OSVČ je nicméně současně omezena minimálním vyměřovacím základem, který je stanovený na úrovni 25 % z průměrné mzdy, pro rok 2019 tedy 8 175 Kč/měsíc, tj. 98 100 Kč/rok. Je-li podnikatelem stanovený vyměřovací základ nižší než minimální hranice, jsou odvody počítány z minimální, vyhláškou stanovené hodnoty.

$$VZ_{SP} = ZD * 50\ \%$$

nebo

$$VZ_{SP} = 98\ 100\ Kč/rok$$

b) Výpočet sociálního pojištění

Po stanovení VZ bude vyčíslena výše sociálního pojištění.

$$SP = VZ_{SP} * 29,2\ \%$$

5) Výpočet nemocenského pojištění

Měsíční vyměřovací základ je určen podnikatelem, nesmí být však nižší jak 6 000 Kč.

$$NP = VZ_{NP} * 2,1\ \%$$

6) Výpočet zdravotního pojištění

a) Stanovení vyměřovacího základu pro zdravotní pojištění

Vyměřovací základ pro účely zdravotního pojištění je na úrovni 50 % ze ZD. Minimálním vyměřovacím základem je dvanáctinásobek 50 % průměrné měsíční mzdy

v národním hospodářství, tj. VZ_{ZP} pro rok 2019 ve výši 196 200 Kč. Pokud je VZ_{ZP} nižší než minimální hranice, jsou odvody počítány z minimální stanovené hodnoty

$$VZ_{ZP} = ZD * 50 \%$$

nebo

$$VZ_{ZP} = 196\,200\text{ Kč}$$

b) Výpočet zdravotního pojištění

Pojistné je následně stanoveno jako součin vyměřovacího základu a sazby zdravotního pojištění.

$$ZP = VZ_{ZP} * 13,5 \%$$

4.2 Výchozí předpoklady – společnost s ručením omezeným

Z důvodu růstu počtu a rozsahu zakázek pana Petržely, zvažuje podnikatel přechod na podnikání prostřednictvím obchodní korporace v právní formě společnosti s ručením omezeným. Dalším důvodem je například i účast na veřejných zakázkách pro školy. V nově vzniklé společnosti bude pan Petržela jediným společníkem.

Pro větší vypovídající schopnost rozdílů zákonných odvodů a daňových povinností, budou hodnoty vyjádřeny procentuálně v poměru k jednotlivým ZD.

Hodnoty základu daně dle § 20 ZDP jsou shodné jako pro DZD dle § 7 ZDP v kapitole 4.1 a jsou tedy stanoveny následovně:

- 1. úroveň DZD ve výši 151 745 Kč;
- 2. úroveň DZD ve výši 675 175 Kč;
- 3. úroveň DZD ve výši 1 936 400 Kč.

V případě obchodních korporací jsou formy výplaty příjmů omezenější než v případě OSVČ. Vzhledem ke skutečnosti, že je pan Petržela zvyklý mít přístup ke všem financím, bude v této práci uvažováno o kompletní výplatě veškerých finančních prostředků.

Možnosti výplat peněžních prostředků jsou následující:

- vyplacení podílu na zisku,
- příjem společníka na základě příkazní smlouvy,
- vyplacení odměny člena statutárního orgánu (jednatele),

- vyplacení odměny na základě dohody o provedení práce či dohody o pracovní činnosti,
- kombinaci výše uvedených možností.

Každá z výše uvedených možností podléhá různému daňovému zatížení a zákonným odvodům, jak je naznačeno v Tabulce 8. Nicméně veškeré náklady vyplývající z průběžných výplat jsou pro společnost daňově uznatelným nákladem. Jedná se například o tyto:

- odměna jednatele, ZP a SP hrazené zaměstnavatelem za jednatele,
- příjem společníka – mzda, ZP a SP hrazené zaměstnavatelem za společníka,
- odměna z DPČ nebo DPP, ZP a SP hrazené zaměstnavatelem za zaměstnance.

Podíl na zisku je zdaňován v souladu s § 8 ZDP jako příjmy z kapitálového majetku v sazbě 15 % ze ZD.

Odměna jednatele a příjem společníka na základě smlouvy příkazní jsou zdaňovány dle § 6 ZDP. Příjmy ze závislé činnosti s sebou provázejí povinnost odvodů zákonného pojistného, nicméně nepřesáhne-li odměna nebo příjem hranici 2 999 Kč, vzniká pouze povinnost odvodu ZP.

Pro účely diplomové práce jsou zvoleny následující varianty výplat příjmů aplikovatelné pro pana Petrželu.

1. Varianta (dále také „V1“)

První varianta pouze výplaty zisku je uvažována za předpokladu, že odměna jednatele za výkon funkce statutárního orgánu byla písemně stanovena jako bezúplatná. I přes to, že příjem dle § 8 ZDP neukládá povinnost odvodů pojistného, je podnikatel jakožto fyzická osoba ze zákona povinen k účasti na zdravotní pojištění na úrovni 13,5 % z minimální měsíční mzdy, pro rok 2019 1 803 Kč/měsíc, tj. ročně 21 636 Kč. Pan Petržela uplatňuje slevu na poplatníka.

2. Varianta (dále také „V2“)

Druhá varianta zahrnuje příjem z podílu na zisku a zároveň výplatu odměnu za výkon funkce jednatele. Odměna jednatele bude dle smlouvy stanovena ve výši 2 999 Kč.

3. Varianta (dále také „V3“)

Třetí variantou je kombinací dále uvedených příjmů:

- odměna za výkon funkce jednatele ve výši 2 999 Kč,

- příjem společníka na základě příkazní smlouvy ve výši 10 000 Kč,
- podíl na zisku.

4.3 Daňová povinnost a zákonné pojistné – OSVČ

V této části práce budou vykalkulovány jednotlivé odvodové povinnosti pro OSVČ v závislosti na výši příjmů zmíněných v kapitole 4.1.

Na základě výše uvedených předpokladů jsou pro vyčíslení daňové povinnosti a zákonných odvodů na pojistném z příjmů dle § 7 ZDP dále použity hodnoty:

- výdaje procentem z příjmů na úrovni 80 %,
- DPFO na úrovni 15 %,
- sociální pojištění ve výši 29,2 % (28 % důchodové pojištění, 1,2 % příspěvek na státní politiku zaměstnanosti),
- zdravotní pojištění ve výši 13,5 %,
- nemocenské pojištění ve výši 2,1 % v minimální výši (126 Kč/měsíc).

4.3.1 Úroveň 1

Za situace úrovně 1, dle které je v souladu s výše uvedeným stanoven DZD ve výši 151 745 Kč, realizuje pan Petržela následující příjmy a výdaje:

- příjmy ve výši 758 725 Kč,
- reálné výdaje ve výši 516 672 Kč,
- výdaje stanovené procentem z příjmů ve výši 606 980 Kč.

Tabulka 9: Daňová povinnost OSVČ – úroveň 1

Příjmy dle § 7	758 725 Kč
Výdaje (procento z příjmů)	606 980 Kč
DZD dle § 7	151 745 Kč
Upravený DZD	151 700 Kč
Daň (15 %)	22 755 Kč
Slevy na dani	24 840 Kč
Výsledná daňová povinnost	0 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle ZDP

Z Tabulky 9 je patrné, že daňová povinnost pana Petržely je při příjmech na 1. úrovni rovna nule. Hlavním důvodem je při takto nízkých příjmech 100% účinnost daňové slevy na poplatníka.

Tabulka 10: Pojistné odvody OSVČ – úroveň 1

DZD dle § 7	151 745 Kč
Vyměřovací základ SP _{min}	98 100 Kč
SP 29,2 %	28 646 Kč
Vyměřovací základ ZP _{min}	196 194 Kč
ZP 13,5 %	26 487 Kč
Dobrovolné NP (2,1 %)	1 512 Kč
Odvody celkem	56 645 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Vyměřovacím základem pro OSVČ na sociální a zdravotní pojištění je 50 % ze ZD. Jelikož je tato částka nižší než zákonem stanovené minimální vyměřovací základy jednotlivých pojištění, jsou odvody vyčísleny z ustanovených minim vyměřovacích základů. Výsledkem je skutečnost, že pan Petržela odvede na pojistném o 14,63 % více.

Z Tabulek 9 a 10 vyplývá úhrnná povinnost odvodu ve výši celkem ve výši 56 645 Kč, a to pouze z titulu pojistných odvodů. Základ daně při 1. úrovni příjmů je zatížen z **37,33 %**.

4.3.2 Úroveň 2

Za situace úrovně 2, dle které je v souladu s výše uvedeným stanoven DZD ve výši 675 175 Kč, realizuje pan Petržela následující příjmy a výdaje:

- příjmy ve výši 2 275 175 Kč,
- výdaje ve výši 1 550 016 Kč,
- výdaje stanovené procentem z příjmů ve výši 1 820 940 Kč.

Pro výpočet výdajů procentem z příjmů jsou uvažovány příjmy v částce bez DPH.

Maximální částka pro uplatnění výdajů procentem z příjmů je stanovena zákonem na 1 600 000 Kč. V tomto případě je stále výhodnější uplatňovat výdaje procentem z příjmů.

Tabulka 11: Daňová povinnost OSVČ – úroveň 2

Příjmy dle § 7	2 275 175 Kč
Výdaje _{max} (procento z příjmů)	1 600 000 Kč
DZD dle § 7	675 175 Kč
Upravený DZD	675 100 Kč
Daň (15 %)	101 265 Kč
Slevy na dani	24 840 Kč
Výsledná daňová povinnost	76 425 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Dle Tabulky 11 se procentuální daňová zátěž fyzické osoby zvýšila z 0 % na **11,32 %**. Tento nárůst způsobuje využití maximální částky při uplatnění výdajů procentem, ale i to že sleva již není pro dané úrovni příjmů zcela účinná.

Tabulka 12: Pojistné odvody OSVČ – úroveň 2

DZD dle § 7	675 175 Kč
Vyměřovací základ (50 % ze ZD)	337 588 Kč
SP 29,2 %	98 576 Kč
ZP 13,5 %	45 575 Kč
Dobrovolné NP (2,1 %)	1 512 Kč
Odvody celkem	145 663 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

V Tabulce 12 je znázorněn výpočet pojistných odvodů při dané úrovni příjmů. V tomto případě již není poplatník pod minimální hranicí vyměřovacích základů. Výsledkem plynoucím z Tabulky 12 je zatížení ZD z **21,57 %**.

Dle Tabulek 11 a 12 by celkem pan Petržela odvedl 222 088 Kč, což je oproti první úrovni ZD téměř čtyřnásobek. Procentuální celkové zatížení v tomto případě je v úhrnné výši 31,89 % DZD; z toho 11,32 % je daňová náročnost a 21,57 % pojistné odvody. Celkové zatížení je oproti ZD úrovni 1 nižší o 5,51 %, nicméně v případě první úrovně bylo zatížení tvořeno pouze odvody ve výši 37,40 %, které je v případě úrovně 2 nižší o 15,80 %. Poplatník realizuje sice vyšší daňové povinnosti, ale z titulu vzrůstu ZD již neodvádí vyšší pojistné z důvodu minimálních výší vyměřovacích základů.

4.3.3 Úroveň 3

Za situace úrovně 3, dle které je v souladu s výše uvedeným stanoven DZD ve výši 1 936 400 Kč, realizuje pan Petržela následující příjmy a výdaje:

- příjmy ve výši 6 069 800 Kč,
- výdaje ve výši 4 133 400 Kč,
- výdaje stanovené procentem z příjmů ve výši 4 855 840 Kč.

Za situace úrovně 3 je již ekonomicky neefektivní využívat výdaje procentem z příjmů, které jsou zákonem ohraničené maximální nominální částkou 1 600 000 Kč. Poplatník předpokládá, že bude realizovat příjmy na shodné či vyšší úrovni a rozhodne se v souladu s § 23 ZDP přejít na způsob uplatňování výdajů v reálné výši.

Každá OSVČ by měla mít vlastní propočty, zdali je pro ni výhodnější vedení daňové evidence nebo stanovení výdajů paušálem z příjmů. Nicméně některé OSVČ v praxi volí výdaje procentem z příjmů, i přesto že skutečné výdaje jsou vyšší -, a to z důvodu nižších administrativních nákladů, minimalizace chyby či jednoduchosti splnění daňových povinností.

Tato modelová situace je současně cíleně zvolena tak, aby hranice DZD překročila 48násobek průměrné mzdy v daném roce a poplatník byl tak povinen k odvodu solidární daně (pro rok 2019 hranice ve výši 1 569 552 Kč).

Tabulka 13: Daňová povinnost OSVČ – úroveň 3

Příjmy dle § 7	6 069 800 Kč
Výdaje	4 133 400 Kč
DZD dle § 7	1 936 400 Kč
Upravený DZD	1 936 400 Kč
Daň (15 %)	290 460 Kč
ZD pro solidární daň	366 848 Kč
Solidární daň 7 %	25 679 Kč
Slevy na dani	24 840 Kč
Výsledná daňová povinnost	291 299 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Z Tabulky 13 vyplývá, že daňová náročnost podnikatele při takto vysokém základu daně dosahuje **15,04 %**. Zvýšení celkem o 3,72 % je způsobeno z titulu odvodu solidární

daně. Při soustavném zvyšování rozdílu mezi ZD a hranicí pro solidární daň dojde i k úměrnému zvyšování procentuální daňové zátěže.

Tabulka 14: Pojistné odvody OSVČ – úroveň 3

DZD dle § 7	1 936 400 Kč
Vyměřovací základ (50 % ze ZD)	968 200 Kč
SP 29,2 %	282 715 Kč
ZP 13,5 %	130 708 Kč
Dobrovolné NP (2,1 %)	1 512 Kč
Odvody celkem	414 935 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Z Tabulky 14 je patrné, že zákonné odvody dosahují 21,43 % ZD. Z Tabulek 12 a 13 bylo zjištěno zatížení ZD v úhrnné výši 706 234 Kč v poměrném vyjádření ku ZD ve výši **36,44 %**. Nejvýznamnějším důvodem nárůstu odvodů je především překročení limitu a odvod solidární daně.

4.4 Daňová povinnost a zákonné pojistné – s.r.o.

V této části práce budou vykalkulované jednotlivé odvodové povinnosti pro společnost s ručením omezeným v závislosti na výši a kombinacích příjmů zmíněných v kapitole 4.2.

Na základě výše uvedených předpokladů jsou pro vyčíslení daňové povinnosti a zákonných odvodů na pojistném ze ZD dle § 20 ZDP dále použity hodnoty:

- DPPO na úrovni 19 %,
- DPFO na úrovni 15 %,
- sociální pojištění ve výši 31,3 % (24,8% zaměstnavatel odvádí za zaměstnance, včetně nemocenského pojištění, 6,5 % zaměstnanec),
- zdravotní pojištění ve výši 13,5 % (9 % zaměstnavatel odvádí za zaměstnance, 4,5 % zaměstnanec).

4.4.1 Varianta 1 – Vyplacení podílu na zisku

Varianta výplaty zisku je využita za situace, kdy odměna jednateli za výkon funkce statutárního orgánu byla písemně stanovena jako bezúplatná. I přestože příjem dle § 8 ZDP

neukládá povinnost odvodů pojistného, je podnikatel jakožto fyzická osoba ze zákona povinen k účasti na zdravotní pojištění na úrovni 13,5 % z minimální měsíční mzdy (pro rok 2019 stanovena ve výši 1 803 Kč/měsíc, tj. ročně 21 636 Kč). Pan Petržela jakožto fyzická osoba uplatňuje slevu na poplatníka.

Úroveň 1

Při této úrovni je počítáno s DZD ve výši 151 745 Kč. Jelikož zde pan Petržela již nemá možnost uplatnit výdaje procentem z příjmů, je nutné vyčíslit ZD za použití skutečně realizovaných výdajů.

Při dosavadních výnosech pana Petržely ve výši 758 725 Kč a nákladech ve výši 516 672 Kč je dále vyčíslena daňová náročnost při podnikání formou s. r. o.

Zákonné odvody na ZP a SP nejsou ovlivněné výši základu daně, jelikož společník bude platit pouze minimální odvody na ZP ve výši 1 803 Kč/měsíčně, ročně tedy 21 636 Kč.

V Tabulce 15 je znázorněn výpočet daně a následně zátěže v případě příjmů na úrovni 1.

Tabulka 15: Daňová povinnost PO – varianta 1, úroveň 1

Položka	Úroveň 1
Výnosy	758 725 Kč
Daňově uznatelné náklady	516 672 Kč
ZD	242 053 Kč
Upravený ZD	242 000 Kč
DPPO (19 %)	45 980 Kč
VH po zdanění (podíl na zisku)	196 073 Kč
Srážková daň (15 %)	29 410 Kč
Daň celkem	75 390 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Z výpočtu vyplývá, že daňové zatížení je v tomto případě ve výši **17,21 %** ZD a celková částka k daně v nominální hodnotě ve výši 75 383 Kč.

Úroveň 2 a 3

Při druhé úrovni je počítáno s DZD ve výši 675 175 Kč. I v tomto případě je daňový základ o něco vyšší, jelikož ZD je vyčísleno za použití skutečně realizovaných výdajů, neboť obchodní korporace nejsou oprávněny uplatnit výdaje procentem z příjmů. U této úrovně ZD se tedy předpokládá zvýšení příjmů na hodnotu 2 275 175 Kč a výdajů na hodnotu 1 550 016 Kč.

Při třetí úrovni je počítáno s DZD ve výši 1 936 400 Kč. Tato úroveň ZD tak uvažuje o příjmech ve výši 6 069 800 Kč a výdajů ve výši 4 133 400 Kč.

Tabulka 16: Daňová povinnost PO – varianta 1, úroveň 2 a 3

Položka	Úroveň 2	Úroveň 3
Výnosy	2 275 175 Kč	6 069 800 Kč
Daňově uznatelné náklady	1 550 016 Kč	4 133 400 Kč
ZD	725 159 Kč	1 936 400 Kč
Upravený ZD	725 000 Kč	1 936 000 Kč
DPPO (19 %)	137 750 Kč	367 840 Kč
VH po zdanění (podíl na zisku)	587 409 Kč	1 568 560 Kč
Daň dle § 8 (15 %)	88 111 Kč	235 284 Kč
Celková daň	225 861 Kč	603 124 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Daňová zátěž působí na základ daně ve všech případech stejně to ve výši **17,21 %**. Zanedbatelný rozdíl je způsoben pouze zaokrouhlováním ZD.

Nezávisle na úrovních ZD je společník jakožto fyzická osoba ze zákona povinen k účasti na zdravotní pojištění na úrovni 13,5 % z minimální měsíční mzdy, pro rok 2019 1 803 Kč/měsíc, tj. ročně 21 636 Kč. Odvodová náročnost vyjádřená poměrně ku ZD dle § 8 ZDP je tak v závislosti na úrovních příjmů ve výši 11,03 %, 3,68 % a 1,38 %.

4.4.2 Varianta 2 – Kombinace

Úroveň 1 definuje DZD ve výši 151 745 Kč. Jelikož za této situace již nemá pan Petržela možnost uplatnit výdaje procentem z příjmů, musí být použity výdaje skutečně realizované.

Při druhé úrovni je počítáno s DZD ve výši 675 175 Kč. I v tomto případě je daňový základ o něco vyšší, jelikož ZD je vyčísleno za použití skutečně realizovaných výdajů, neboť obchodní korporace nejsou oprávněny uplatnit výdaje procentem z příjmů.

Úrovně 3 je definována DZD ve výši 1 936 400 Kč.

Při Variantě 2 je počítáno s měsíční odměnou jednatelem ve výši 2 999 Kč a následně přerozdělení zbylých prostředků jako podílu na zisku.

Odměna za výkon funkce jednatele je zdaňovaná stejně jako příjem ze závislé činnosti. Jedná se tedy o příjmy dle § 6 ZDP. Jelikož se je odměna stanovena do výše 3 000 Kč, nevzniká poplatníkovi zákonná povinnost odvodů důchodového a nemocenského pojištění. Společnost je povinna odvádět pouze ZP, a to z příjmů jednatele. Vzhledem ke skutečnosti, že takto stanovený příjem nepřekročí stanovenou minimální hranici zdravotní pojištění, musí jednatel doplatit částku pojistného vyplývající z rozdílu mezi jeho ročním příjmem a dvanáctinásobkem minimální mzdy.

V tomto případě zdanění bude rozděleno do dvou částí. V první části se zdání odměna jednatele a následně bude vyčíslena daň z příjmů společnosti. Po odečtení daně od ZD bude zjištěna výše pro rozdělení zisku, ta následně bude znovu zdaněna srážkovou daní dle § 8 ZDP.

Tabulka 17: Daňové a pojistné odvody PO – varianta 2

Položka	Úroveň 1	Úroveň 2	Úroveň 3
Výnosy	758 725 Kč	2 275 175 Kč	6 069 800 Kč
Daňově uznatelné náklady	555 899 Kč	1 589 243 Kč	4 172 627 Kč
<ul style="list-style-type: none"> • Náklady z obchodní činnosti • Odměna jednatele • ZP za jednatele 	<p>516 672 Kč</p> <p>35 988 Kč</p> <p>3 239 Kč</p>	<p>1 550 016 Kč</p> <p>35 988 Kč</p> <p>3 239 Kč</p>	<p>4 133 400 Kč</p> <p>35 988 Kč</p> <p>3 239 Kč</p>
ZD	202 826 Kč	685 932 Kč	1 897 173 Kč
Upravený ZD	202 000 Kč	685 000 Kč	1 897 000 Kč
DPPO (19 %)	38 380 Kč	130 150 Kč	360 430 Kč
VH po zdanění (podíl na zisku)	164 446 Kč	555 782 Kč	1 536 743 Kč
Odměna jednatele	35 988 Kč	35 988 Kč	35 988 Kč
ZP jednatele	18 397 Kč	18 397 Kč	18 397 Kč
<ul style="list-style-type: none"> • ZP dle příjmu • ZP doplatek z min. hranice 	<p>1 619 Kč</p> <p>16 778 Kč</p>	<p>1 619 Kč</p> <p>16 778 Kč</p>	<p>1 619 Kč</p> <p>16 778 Kč</p>
DZD _{§6}	39 226 Kč	39 226 Kč	39 226 Kč
Upravený DZD _{§6}	39 200 Kč	39 200 Kč	39 200 Kč
Daň dle § 6 před úpravou	5 880 Kč	5 880 Kč	5 880 Kč
Sleva na dani/daňové zvýhodnění	24 840 Kč	24 840 Kč	24 840 Kč
Daň dle § 6 (15 %)	0 Kč	0 Kč	0 Kč
DZD _{§8} (podíl na zisku)	164 446 Kč	555 782 Kč	1 536 743 Kč
Daň dle § 8 (15 %)	24 667 Kč	83 368 Kč	230 512 Kč
Výsledná daňová povinnost FO	24 667 Kč	83 368 Kč	230 512 Kč
Čistý příjem společníka	157 370 Kč	472 415 Kč	1 306 232 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

V Tabulce 17 je znázorněn výpočet daňových povinností a pojistných odvodů jak pro příjmy právnické osoby, tak rovněž pro příjmy, které realizuje pan Petržela jako FO. Odměna jednatele a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem za zaměstnance snižuje základ daně, neboť se jedná o daňově účinný náklad společnost.

Tabulka 18: Daňové a pojistné odvody PO (přehled) – varianta 2

Položka	Úroveň 1	Úroveň 2	Úroveň 3
Daňová zátěž PO	18,92 %	18,97 %	19,00 %
Daňová zátěž FO	12,31 %	14,09 %	14,66 %
Odvodová zátěž FO	9,18 %	3,11 %	1,17 %
Celková zátěž FO	21,49 %	17,20 %	15,83 %
Celková zátěž	20,20 %	18,15 %	17,56 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Daňové zátěže PO jsou v souladu s hodnotami uvedenými v Tabulce 18 ve výši 18,92 %, 18,97 % a 19,00 %. Rozdíly jsou způsobeny pouze zaokrouhlováním ZD při samotném výpočtu daně.

Pojistné zatížení pana Petržely jako FO ve vztahu k jeho ZD v této variantě je ve výši 9,18 %. Při příjmech na úrovních 2 a 3 tato zátěž výrazně klesá s ohledem na zvyšující se ZD, přičemž odvodová povinnost zůstává ve stejné výši.

Celkové zátěže v závislosti na úrovních příjmů jsou při výše uvedené variantě přerozdělení příjmů ve výši 20,20 %, 18,15 % a 17,56 %.

4.4.3 Varianta 3 – Kombinace

Úroveň 1 definuje DZD ve výši 151 745 Kč. Jelikož za této situace již nemá pan Petržela možnost uplatnit výdaje procentem z příjmů, musí být použity výdaje skutečně realizované.

Při druhé úrovni je počítáno s DZD ve výši 675 175 Kč. I v tomto případě je daňový základ o něco vyšší, jelikož ZD je vyčísleno za použití skutečně realizovaných výdajů, neboť obchodní korporace nejsou oprávněny uplatnit výdaje procentem z příjmů.

Úrovně 3 je definována DZD ve výši 1 936 400 Kč.

Poslední varianta zahrnuje odměnu jednateli ve výši 2 999 Kč a zároveň příjem společníka za výkon práce v hodně 10 000 Kč. Zbylé prostředky budou vyplaceny jako podíl na zisku.

Výše jednotlivých odměn je rozvrhnutá s ohledem na první úroveň ZD. Výpočet celkových zákonných odvodových povinností bude rozdělen do tří částí, tj. výpočet odměny jednatele, příjem společníka a podíl na zisku.

S ohledem na příjem společníka ve výši 10 000 Kč ukládá zákon zaměstnavateli povinnost odvodu, jak zdravotního, tak sociálního pojištění hrazeného zaměstnavatelem za zaměstnance.

V Tabulce 19 je znázorněn výpočet daňových povinností a pojistných odvodů jak pro příjmy právnické osoby, tak rovněž pro příjmy, které realizuje pan Petržela jako FO. Odměna jednatele, příjem společníka a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem za zaměstnance snižuje rovněž jako u předchozí varianty základ daně, neboť se jedná o daňově účinný náklad společnosti.

Tabulka 19: Daňové a pojistné odvody PO – varianta 3

Položka	Úroveň 1	Úroveň 2	Úroveň 3
Výnosy	758 725 Kč	2 275 175 Kč	6 069 800 Kč
Daňově uznatelné náklady	716 458 Kč	1 749 802 Kč	4 333 186 Kč
<ul style="list-style-type: none"> • Náklady z obchodní činnosti • Odměna jednatele • Příjem společníka • ZP za jednatele • SP za jednatele 	<p>516 672 Kč</p> <p>35 988 Kč</p> <p>120 000 Kč</p> <p>14 038 Kč</p> <p>29 760 Kč</p>	<p>1 550 016 Kč</p> <p>35 988 Kč</p> <p>120 000 Kč</p> <p>14 038 Kč</p> <p>29 760 Kč</p>	<p>4 133 400 Kč</p> <p>35 988 Kč</p> <p>120 000 Kč</p> <p>14 038 Kč</p> <p>29 760 Kč</p>
ZD	42 267 Kč	525 373Kč	1 736 614 Kč
Upravený ZD	42 000 Kč	525 000 Kč	1 736 000 Kč
DPPO (19 %)	7 980 Kč	99 750 Kč	329 840 Kč
VH po zdanění (podíl na zisku)	34 287 Kč	425 623 Kč	1 406 774 Kč
Odměna jednatele	35 988 Kč	35 988 Kč	35 988 Kč
Příjem společníka	120 000 Kč	120 000 Kč	120 000 Kč
ZP jednatele	7 597 Kč	7 597 Kč	7 597 Kč
<ul style="list-style-type: none"> • ZP dle příjmu • ZP doplatek z min. hranice 	<p>7 019 Kč</p> <p>578 Kč</p>	<p>7 019 Kč</p> <p>578 Kč</p>	<p>7 019 Kč</p> <p>578 Kč</p>
SP jednatele	7 800 Kč	7 800 Kč	7 800 Kč
DZD _{§6}	199 786 Kč	199 786 Kč	199 786 Kč
Upravený DZD _{§6}	199 700 Kč	199 700 Kč	199 700 Kč
Daň dle § 6 před úpravou	29 955 Kč	29 955 Kč	29 955 Kč
Sleva na dani/daňové zvýhodnění	24 840 Kč	24 840 Kč	24 840 Kč
Daň dle § 6 (15 %)	5 115 Kč	5 115 Kč	5 115 Kč
DZD _{§8} (podíl na zisku)	34 287 Kč	425 623 Kč	1 406 774 Kč
Daň dle § 8 (15 %)	5 144 Kč	63 844 Kč	211 017 Kč
Výsledná daňová povinnost FO	10 259 Kč	68 959 Kč	216 132 Kč
Čistý příjem společníka	164 619 Kč	497 255 Kč	1 331 233 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Daňové zátěže PO jsou v souladu s hodnotami uvedenými v Tabulce 20 ve výši 18,98 %, 18,99 % a 19,00 %. Rozdíly jsou rovněž způsobeny pouze zaokrouhlováním ZD při samotném výpočtu daně.

Tabulka 20: Daňové a pojistné odvody PO (přehled) – varianta 3

Položka	Úroveň 1	Úroveň 2	Úroveň 3
Daňová zátěž PO (%)	18,98 %	18,99 %	19,00 %
Daňová zátěž FO	4,38 %	11,03 %	13,45 %
Odvodová zátěž FO	6,58 %	2,46 %	0,96 %
Celková zátěž FO	10,93 %	13,49 %	14,41 %
Celková zátěž ZD	12,17 %	16,00 %	16,08 %

Zdroj: Vlastní zpracování

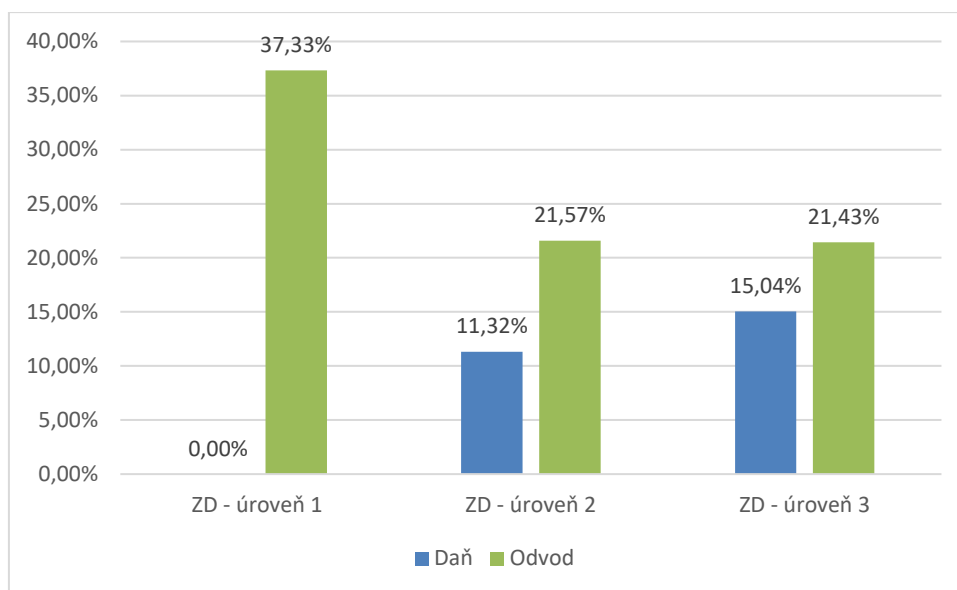
Pojistné zatížení pana Petržely jako FO ve vztahu k jeho ZD v této variantě je ve výši 6,58 %. Tento poměr je v porovnání s předchozími variantami nižší, jelikož je ze zákona pan Petržela povinen navýšit si svůj ZD o zákonné odvody na pojistném, které za něj hradí zaměstnavatel. Ve výsledku je tento podíl pojistného na ZD nižší oproti předchozím variantám přerozdělení příjmů.

Celkové zátěže v závislosti na úrovních příjmů jsou při výše uvedené variantě přerozdělení příjmů ve výši 12,17 %, 16,00 % a 16,08 %.

4.5 Komparace odvodů OSVČ a s.r.o.

Dále budou srovnány jednotlivé hodnoty vyčíslené v předchozích kapitolách týkající se pojistných odvodů a daňových povinností.

Graf 3: Dopady OSVČ pro různé úrovně ZD

Zdroj: Vlastní zpracování

Daň při podnikání prostřednictvím OSVČ je ve výši 15 %. Z Grafu 3 je patné, že na první úrovni ZD je daň nulová. Příčinou je nejen nízký základu daně za využití výdajů procentem z příjmů, ale rovněž absolutní účinnost slevy na poplatníka. Sleva na poplatníka zvýhodňuje podnikatele tímto způsobem až do výše ZD v maximální částce 165 680 Kč. Oproti tomu jsou pojistné odvody podnikatele vyšší, než jaké vyplývají z jeho reálného hospodaření, a to z důvodu nízkého reálného vyměřovacího základu. Podnikatel je tak povinen využít pro stanovení pojistného minimálních vyměřovacích základů.

Příjmy na úrovni 2 jsou daní zatíženy z 11,32 %, a to z důvodu nižší efektivity slevy na poplatníka, která již nepokryje celou výši daně. Při podnikání prostřednictvím OSVČ je tato úroveň ZD pro za předpokladů modelového příkladu optimální. Příjmy a výdaje této úrovně jsou za předpokladu dalšího vzájemného lineárního růstu příjmů a výdajů podnikatele hranicí pro efektivní využití výdajů stanovených procentem z příjmů ve výši 80 %.

Základ daně je při třetí úrovni zatížen nejen odvody, daní z příjmů FO, ale i solidárním navýšením daně.

Poplatník nicméně neoptimalizuje svoji daňovou povinnost v maximální možné míře. I přesto, že při jeho dosavadní situaci stačí využít pouze slevu na poplatníka, aby jeho daň byla nulová, při dalších úrovních ZD by již dosahoval kladné daňové povinnosti. Doporučením je tak byla možnost optimalizace daňového základu prostřednictvím

legislativně ustanovených nástrojů. Jedná se zejména o nezdanitelné části základu daně, tj. o položky základu daně, o které si poplatník může snížit ZD. Každá FO podávající daňové přiznání je oprávněna si upravit ZD o tyto položky, ale vždy musí být schopna doložit nárok na jejich odečtení. Mezi nezdanitelné části základu daně patří dle ZDP zejména:

- bezúplatně poskytnutá plnění
 - ve výši alespoň 1 000 Kč či více než 2 % ZD,
- úroky z hypotečního úvěru nebo podobného úvěru na bytové potřeby
 - v úhrnné výši max. 300 000 Kč/rok neboli 24 000 Kč/měsíc,
- pojistné na penzijním připojištění
 - v roční úhrnné výši max. 24 000 Kč,
- členské příspěvky odborové organizace,
- úhrada zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělání.

Další možností optimalizace již vyčíslené daňové povinnosti je uplatnění daňového zvýhodnění na vyživované dítě, jedná-li se o dítě žijící ve společné domácnosti, soustavně se připravující na výkon budoucího povolání a zvýhodnění na toto dítě již není uplatňováno žádným jiným poplatníkem. Zákon o daních z příjmů stanovuje zvýhodnění v následovně:

- 1. dítě – 15 204 Kč/rok,
- 2. dítě – 19 404 Kč/rok,
- 3. dítě – 24 204 Kč/rok.

Pro znázornění možností optimalizace bude nastavena následující modelová situace. Pan Petržela si celou dobu svého podnikání hradí penzijní pojištění v částce 26 000 Kč/rok. Dále byl v průběhu roku třikrát bezúplatně darovat krev a má k této skutečnosti potvrzení. Vlastní bytovou jednotku, která je financována hypotečním úvěrem a má tedy možnost snížení ZD z titulu úroků z tohoto úvěru ve výši 46 030 Kč/rok. Pan Petržela žije ve společné domácnosti se synem ve věku 18 let. Na základě potvrzení o studiu uplatňuje pan Petržela daňové zvýhodnění na vyživované dítě.

Z důvodu srovnatelnosti výsledků jsou základy daně stanoveny dle modelových úrovní stanovených výše, tj. následovně:

- Úroveň 1
 - příjmy ve výši 758 725 Kč,
 - výdaje stanovené procentem z příjmů ve výši 606 980 Kč.

- Úroveň 2
 - příjmy ve výši 2 275 175 Kč,
 - výdaje stanovené procentem z příjmů ve výši 1 600 000 Kč.
- Úroveň 3
 - příjmy ve výši 6 069 800 Kč,
 - výdaje ve výši 4 133 400 Kč.

Nezdanitelné části základu daně, o jejichž hodnotu si může podnikatel snížit svůj ZD se skládají z penzijního pojištění v částce 14 000 Kč (v souladu s výpočtem dle zákona, tj. 26 000 Kč – 12 000 Kč), bezúplatné dary krve v hodnotě 9 000 Kč (tj. 3krát 3 000 Kč), úroky z hypotečního úvěru v hodnotě 46 030 Kč. Celková suma nezdanitelných částí ZD činí 69 030 Kč.

Vyčíslenou daňovou povinností je následně pan Petržela oprávněn o snížit o sleva na dani ve výši 24 840 Kč a daňové zvýhodnění na dítě v hodnotě 15 204 Kč.

Dle výše uvedeného je v Tabulce 21 znázorněn výpočet výsledné daňové povinnosti při všech úrovních příjmů.

Tabulka 21: Daňová povinnost OSVČ při optimalizaci

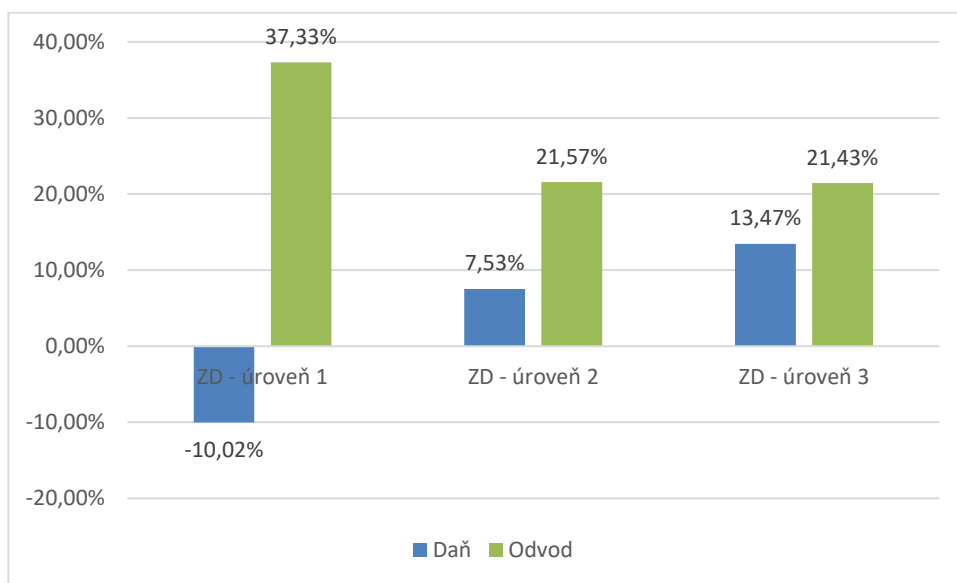
Položka	Úroveň 1	Úroveň 2	Úroveň 3
Příjmy dle § 7	758 725 Kč	2 275 175 Kč	6 069 800 Kč
Výdaje (procento z příjmů)	606 980 Kč	1 600 000 Kč	4 133 400 Kč
DZD dle § 7	151 745 Kč	675 175 Kč	1 936 400 Kč
Nezdanitelné části ZD	69 030 Kč	69 030 Kč	69 030 Kč
Upravený DZD	82 700 Kč	606 100 Kč	1 867 300 Kč
Solidární daň 7 %	--	--	20 842 Kč
Daň dle § 7 (15 %)	12 405 Kč	90 915 Kč	280 095 Kč
Slevy na dani	24 840 Kč	24 840 Kč	24 840 Kč
Daňové zvýhodnění	15 204 Kč	15 204 Kč	15 204 Kč
Výsledná daňová povinnost	-15 204 Kč	50 871 Kč	260 893 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Za výše uvedené situace byly optimalizační nástroje velice efektivní obzvláště pro první úroveň příjmu. Podnikatel se dostal do situace, kdy nejen že mu nevzniká žádná daňová povinnost, ale dostane se do tzv. daňového bonusu, který je oprávněn žádat k proplacení od finančního úřadu. Tento nárok podnikateli vzniká z titulu uplatnění daňového zvýhodnění na vyživované dítě.

I navzdory úpravu ZD o nezdanitelné části se odvody SP a ZP nemění, jelikož vyměřovací základy pro jejich výpočet se nezměnily. Vyměřovací základ u první úrovně příjmu je stanovený minimálním vyměřovacím základem. U dalších dvou úrovních se základ pro výpočet pojistného nezmění, protože tento základ je definován jako 50 % z příjmů po odpočtu výdajů vynaložených na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů. Úprava ZD o nezdanitelné části tak nemají vliv na výpočet a výši pojistných odvodů.

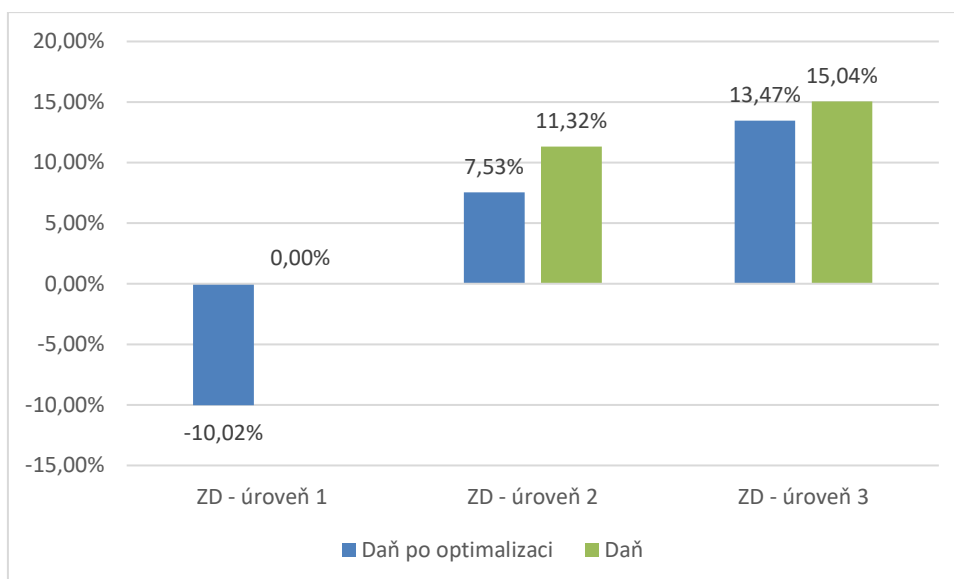
Graf 4: Dopady OSVČ pro různé úrovně ZD při optimalizaci

Zdroj: Vlastní zpracování

V Grafu 4 jsou procentuálně znázorněny výše daňových povinností a odvodů oproti základům daně.

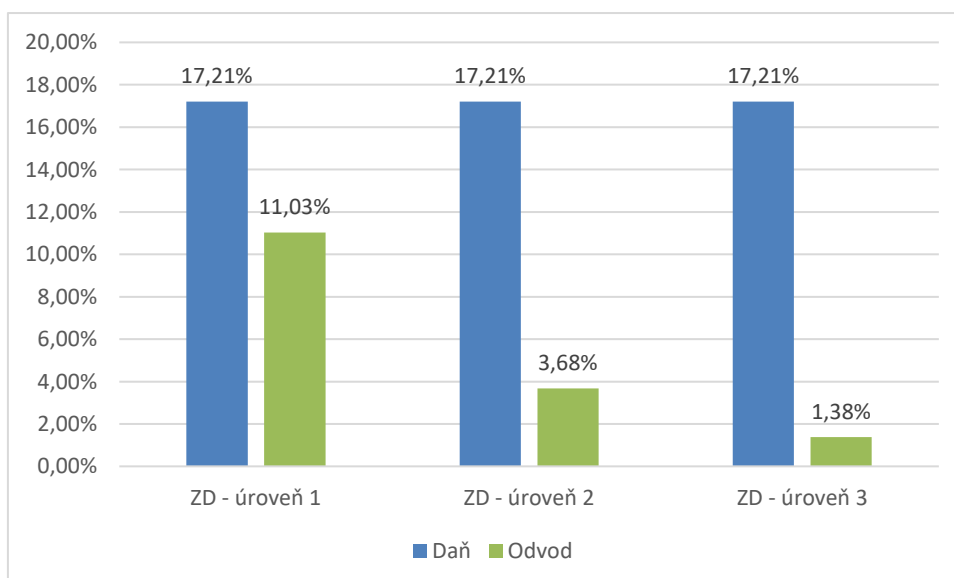
Graf 5: Daň dle úrovní ZD-

Zdroj: Vlastní zpracování

Z Grafu 5 jsou patrné jednotlivé změny oproti dani před optimalizací. Použití optimalizačních nástrojů ovlivní každou úroveň ZD. Nejpatrnější změna je při nejnižší první úrovni příjmu, kdy se podnikatel dostane do tzv. daňového bonusu. U úrovni 2 došlo ke snížení daňové povinnosti o 3,73 p. b. a u úrovni 3 ke snížení o 1,57 p. b. Z tohoto je patrné, že při rostoucím základu daně jsou optimalizační nástroje méně účinné, neboť jsou zákonem stanoveny absolutní hodnotou, které se nemění v závislosti na výši ZD.

Graf 6: Dopady PO při VI pro různé úrovně ZD

Zdroj: Vlastní zpracování

Tato Varianta 1 je pro účely modelového příkladu nejméně optimální, jelikož je společníkům přístup k příjmům z hlediska času značně omezený, neboť je možnost výplaty pouze při ročním rozdělení zisku. Zároveň se jedná o nejméně upřednostňovanou formu výplaty příjmů, neboť varianta zahrnuje dvojnásobné zdanění. Příjmy jsou zdaněny jak prostřednictvím DPPO, tak podruhé při zdanění formou srážky daně z příjmů FO z titulu výplaty dividend.

V Grafu 6 jsou znázorněny jednotlivé pojistné odvody pro všechny úrovně ZD. Daňové zatížení činí 17,21 % při všech úrovních ZD. Tato skutečnost vyplývá z lineárního růstu základů daně a jejich dvojího zdanění. Na zdanění právnických osob nepůsobí solidární zvýšení daně. Princip zdaňování je shodný při jakékoliv úrovni ZD.

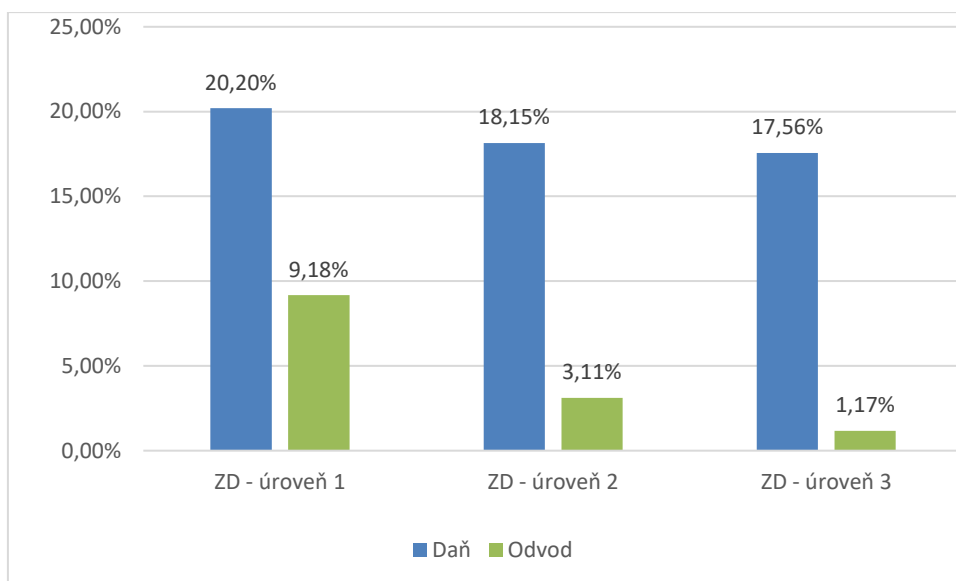
Poměrem, který se ovšem mění, je odvod minimálního zdravotního pojištění, který v závislosti na růstu ZD klesá. Příčinou je pevná částka, kterou jednatel odvádí při jakékoliv výši příjmů, jakožto osoba bez zdanitelných příjmů.

Při níže uvedených úrovních příjmů je celkové zatížení OSVČ v porovnání s první variantou následující:

- Úroveň 1: u OSVČ vyšší o 9,09 % oproti V1.
- Úroveň 2: u OSVČ vyšší o 12,00 % oproti V1.
- Úroveň 3: u OSVČ vyšší o 17,88 % oproti V1.

Podstatná změna je patrná u třetí úrovni ZD. Příčinou tohoto výraznějšího snížení je právě skutečnost, že na právnické osoby nepůsobí solidární zvýšení daně. Na této jediné úrovni ZD se podnikateli výrazně vyplatí přechod na s. r. o. za předpokladu, že mu stačí si vyplácet podíl jednou či dvakrát do roka.

Graf 7: Dopady PO při V2 pro různé úrovně ZD

Zdroj: Vlastní zpracování

Varianta 2 umožňuje podnikateli získávat vedle podílu na zisku také každoměsíční odměnu za výkon funkce statutárního orgánu. Zde už není celkové zatížení podnikatele tak vysoké. Důvodem je snížení základu daně z titulu vyplácení zmíněné odměny, která je spolu se zákonným pojistným daňovým nákladem pro společnost. To vede nejen ke snížení výsledné daňové povinnosti, ale také k nižší částce podílu na zisku k vyplacení společníkovi.

Při níže uvedených úrovních příjmů je celkové zatížení OSVČ v porovnání s druhou variantou následující:

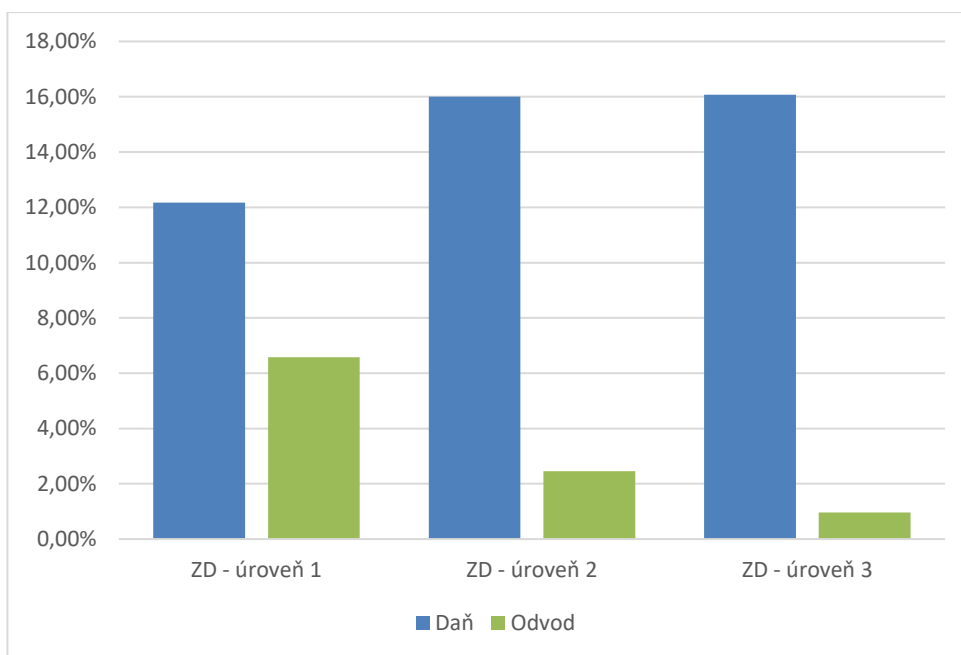
- Úroveň 1: u OSVČ vyšší o 7,95 % oproti V2.
- Úroveň 2: u OSVČ vyšší o 11,63 % oproti V2.
- Úroveň 3: u OSVČ vyšší o 17,74 % oproti V2.

Jak je zmíněno výše změna oproti OSVČ je zapříčiněna vedle možnosti zahrnout vyplácenou odměnu do nákladu společnosti také neúčinností solidární daně. Nicméně za předpokladu, že podnikateli nezáleží na každoměsíčním pravidelném příjmu, je optimálnější výplata příjmů dle 1. Varianty.

Při níže uvedených úrovních příjmů je celkové zatížení první varianty v porovnání s druhou variantou následující:

- Úroveň 1: u V2 nižší o 1,14 % oproti V1.
- Úroveň 2: u V2 nižší o 2,18 % oproti V1.
- Úroveň 3: u V2 nižší o 1,12 % oproti V1.

Graf 8: Dopady PO při V3 pro různé úrovně ZD

Zdroj: Vlastní zpracování

Poslední varianta se skládá z výplaty odměny jednateli, příjmu společníka dle příkazní smlouvy a výplaty podílu na zisku. Celkové zatížení podnikatele při této variantě, při všech úrovních ZD klesají pod 19 %. Podstatným důvodem je poměrně velká částka, která vstupuje do nákladu podniku, jelikož je vyplacena dle §6 ZDP. U úrovně 1 je znázorněna právě možnost, kdy víc, než polovina ZD je vyplacena společníkovi prostřednictvím odměn buď za vedení společnosti nebo za výkon hlavní činnosti podniku. Takto bude ZD pro výpočtu daně z příjmu PO snížen o tyto náklady na odměny a zákonné odvody které podnik za společníka odvede. K výplatě podílu zůstane poměrně nízká částka, která již tak výrazně neovlivní daňovou povinnost

U nízkého ZD je dokonce více než 50 % ZD zahrnuto do nákladu společnosti jako každoměsíční odměna a příjem společníka, proto pojistné odvody jsou vyšší.

Úroveň 2 a 3 jsou zatíženy daní opět víc, jelikož větší část zisku je vyplacena podílem na zisku a její zdanění je vyšší. Odvodové zatížení je opět nižší, jelikož předpokládáme zvýšení základu daně, a odvody jsou stále na úrovni minimálních odvodu za zaměstnance.

Při níže uvedených úrovní příjmu je celkové zatížení OSVČ oproti Variantě 3 následující:

- Úroveň 1 – OSVČ vyšší o 18,58 % oproti V3
- Úroveň 2 - OSVČ vyšší o 14,43 % oproti V3
- Úroveň 3 – OSVČ vyšší o 19,38 % oproti V3

Při níže uvedených úrovní příjmu je celkové zatížení Varianty 2 ku Variantě 3 následující:

- Úroveň 1 – V3 nižší o 10,63 % oproti V2
- Úroveň 2 – V3 nižší o 2,80 % oproti V2
- Úroveň 3 – V3 nižší o 1,64 % oproti V2

Podnikatel má též možnost optimalizovat Variantu 1 stejně jako jsou možnosti OSVČ.

5 Diskuze

Z výše uvedených skutečností je patrné, že každá z komparovaných právních forem s sebou nese jak výhody, tak i nevýhody.

Kritérium základního kapitálu je prvním kritériem při rozhodnutí o podnikání.

Zásadní změnou od 1. 1. 2014 je možnost založit společnost s ručením omezeným se základním kapitálem od 1 Kč. Existuje zde ale dále omezení ve formě administrativních nákladů, které jsou oproti podnikání prostřednictvím OSVČ poměrně vysoké. Je však otázkou, jak důvěryhodně působí společnosti s tímto ZK. Další nevýhodou je administrativní náročnost, co se týče jak založení s. r. o., tak současně i následného vedení účetnictví společnosti.

Při volbě právní formy OSVČ je výhodou menší administrativní zatížení a taktéž nižší regulace státem, nižší finanční a časová náročnost jak při vzniku podnikání, tak i při jeho provozu. Dále také možnost využití výdajů procentem z příjmů. Tato možnost má významný finanční dopad při stanovování základu daně.

Oproti tomu jednou z nevýhod této formy podnikání je ručení celým majetkem podnikatele, určitá nedůvěryhodnost a menší významnost z pohledu potencionálních zákazníků. Narozdíl od OSVČ společnost s ručením omezeným ručí společníci pouze do výše vlastního nesplaceného vkladu.

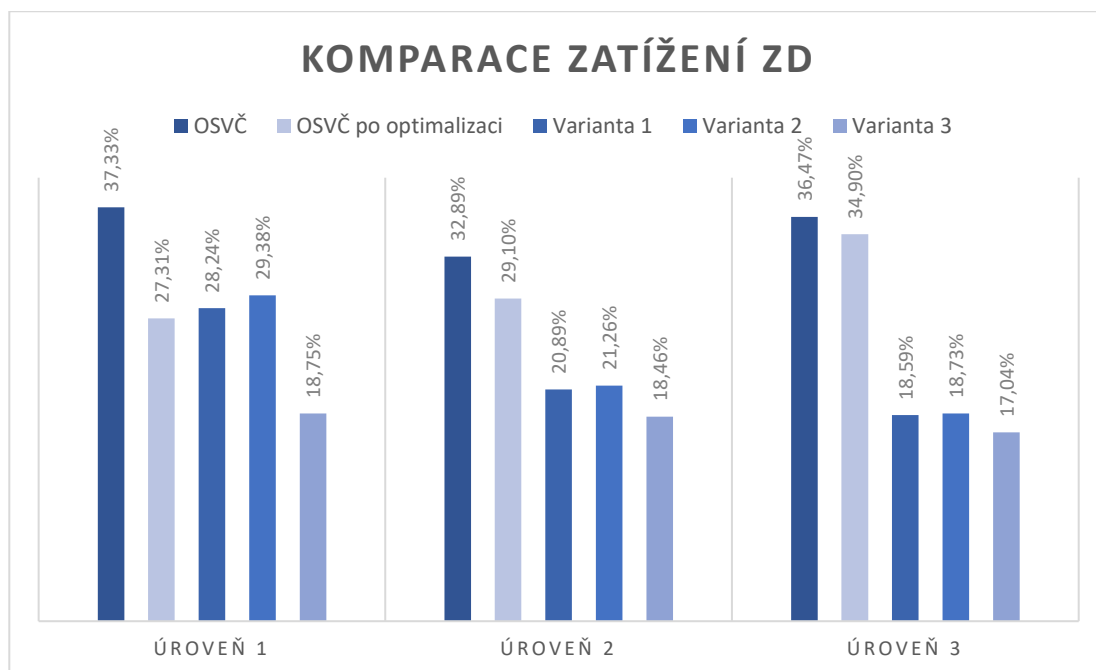
Náklady na zahájení podnikání jsou považovány jako důležitý faktor. U OSVČ je jediným nákladem výdej živnostenského oprávnění/koncesní listiny. Tento úkon vyjde na 1 000 Kč.

V případě s. r. o. jsou oproti této částce náklady na založení společnosti nepoměrně vyšší. Řešení alespoň z části nabízejí v dnešní době tzv. ready made společnosti. Ready made společnost je již obchodním soudem registrovaná společnost. Účelem založení takovéto společnosti je pouze její převod na jiného společníka. Předností těchto společností je především časová a administrativní úspora. Většinou se cena za takové společnosti pohybuje kolem 12 000 Kč.

Dalším nedílným kritériem, který zajímá podnikatele především z pozice daňového poplatníka, je daňové zatížení.

Při komparaci právních forem podnikání jako OSVČ a společnosti s ručením omezeným bylo při vybraných úrovních ZD zjištěno, že největší podíl na celkových odvodech OSVČ činí odvody na zákonném pojištění. Oproti tomu při podnikání prostřednictvím společnosti s ručením omezeným je větší podíl odvodu daní na celkovém odvodovém zatížení.

Graf 9: Celkové zatížení při různých variantách a úrovních příjmů

Zdroj: Vlastní zpracování

Z výše uvedeného Grafu 9 je patrné, že podnikání prostřednictvím OSVČ je nejvíce zatížené z pohledu veškerých zákonných odvodů i přesto, že podnikatel má možnost uplatnit výdaje prostřednictvím procenta z příjmů a následně uplatnit slevy na dani.

Za situace využití širšího spektra daňových optimalizačních nástrojů se celkové odvodové zatížení OSVČ v případě příjmů na 1. úrovni sníží o 10,02 p. b. Zákonné odvody není možné optimalizovat, proto jsou i při této situaci ve stejné, minimální výši. Efektivita daňových optimalizačních nástrojů je s rostoucím příjmem nižší.

Při podnikání prostřednictvím společnosti s ručením omezeným má podnikatel též možnost optimalizovat svůj ZD, nicméně to už záleží na individuální situaci konkrétního podniku, kterou nelze ze vstupních informací modelového příkladu identifikovat.

Nejefektivnější možností pro všechny úrovně příjmů je varianta 3, kdy je příjem pana Petrželi realizován prostřednictvím vyplacené odměny za výkon funkce jednatele, příjem na základě příkazní smlouvy a podíl na zisku.

Další možností je právě optimalizace dosavadního ZD prostřednictvím legislativně ustanovených nástrojů.

I přesto že se může zdát, že při Variantě 1, kdy je podnikateli vyplácen pouze podíl na zisku, je podnikatel zatížen nejvíce z titulu dvojího zdanění daní z příjmů jak právnických, tak fyzických osob, je z Grafu 9 patrné, že se jedná o druhou nejefektivnější možnost příjmu. Důvodem je především minimální povinnost při účasti na pojistných odvodech, kdy je podnikatel jakožto fyzická osoba v pozici osoby bez zdanitelných příjmů.

Jelikož většina z variant je založena na nízkém měsíčním příjmu a vysokém jednorázovém příjmu formou podílu na zisku, je v takové situaci možné využít možnosti výplaty zálohy na podílu na zisku. Tuto zálohu lze vyplácet pouze na základě mezitímní účetní závěrky, ze které je patrné, že společnost má dostatek prostředků k přerozdělení zisku.

Ve všech variantách příjmů při podnikání formou obchodní korporace je měsíční příjem podnikatele nastaven na úroveň maximalizující efektivitu optimalizace odvodových povinností. Pro zajištění běžného životního stylu je panu Petrželovi navrženo realizovat měsíční příjem na úrovni mediánu měsíčního příjmů dle Českého statistického úřadu, tj. pro třetí kvartál rok 2019 ve výši 29 549 Kč (ČSU, 2019)

Výpočet odměny jednatele při hrubém měsíčním příjmu (dále také „HMP“) ve výši 29 549 Kč je znázorněn v Tabulce 22. Jedná se o přehled ročního zúčtování. Pro výpočet jsou použity stejné vstupní informace jako při výpočtu daně z příjmů u OSVČ.

Tabulka 22: Odměna jednateli – medián mzdy

Položka	Výpočet	Běžný stav	Optimalizovaný stav
Hrubý roční příjem	$HMP * 12$	354 588 Kč	354 588 Kč
ZP zaměstnanec (4,5 %)	$(HMP * 4,5 \%) * 12$	15 960 Kč	15 960 Kč
SP zaměstnanec (6,5 %)	$(HMP * 6,5 \%) * 12$	23 052 Kč	23 052 Kč
Základ daně	$39 600 * 12$	475 200 Kč	475 200 Kč
Nezdanitelné části ZD		-	69 030 Kč
ZD z příjmů	$ZD - NčZD$	475 200 Kč	406 170 Kč
Upravený ZD		475 200 Kč	406 100 Kč
Daň (15 %)	$upr. ZD * 15 \%$	71 280 Kč	60 915 Kč
Slevy na dani		24 840 Kč	24 840 Kč
Daň po slevách		46 440 Kč	36 075 Kč
Daňové zvýhodnění		0 Kč	15 204 Kč
Výsledná daňová povinnost		46 440 Kč	20 871 Kč
Čistý příjem roční	$HM - ZP - SP - Daň$	269 136 Kč	294 705 Kč
Čistý příjem měsíční		22 428 Kč	24 559 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak je uvedeno v Tabulce 22, je tento příjem společníka rovněž možné po vzoru výpočtu OSVČ optimalizovat na úrovni DPFO.

Aby si podnikatel mohl vyplácet výše uvedenou odměnu a nedostal tím svoji společnost do nepříznivé finanční situace, musí být rozdíl mezi jeho příjmy a výdaji alespoň ve výši 474 439 Kč, tj před zohledněním nákladu na hrubé mzdy, související náklad které nese zaměstnavatel za zaměstnance.

Za tohoto složení příjmů a výdajů bude společnost vykazovat nulový výsledek hospodaření, tj. nulovou daňovou povinnost. Za dané situace lze tak říci, že bodem zvratu pro změnu právní formy podnikání z OSVČ na právnickou osobu je rozdíl mezi příjmy a výdaji na úrovni 474 439 Kč.

6 Závěr

Rozhodnutí k podnikání s sebou přináší spoustu otázek. Jednou z hlavních je právě volba právní formy podnikání. Výběr je ovlivněn jak kapitálovou, tak i administrativní náročností při zahájení podnikání. Otázku neřeší pouze osoby, které chtějí své podnikání zahájit, nicméně například i podnikatelé, kteří již podnikají a mají záměr své podnikání rozvíjet. Avšak nejen rozšíření své obchodní činnosti musí být důvodem ke změně právní formy podnikání. Cílem této práce bylo zhodnotit hospodářskou situaci konkrétního podnikatele a navrhnout doporučení pro případný přechod na podnikání prostřednictvím právnické osoby.

Na základě provedené analýzy a následného vyhodnocení modelových výpočtů bylo zjištěno, že daňově nejoptimálnější forma podnikání je prostřednictvím společnosti s ručením omezeným, a to konkrétně při variantě, kdy je příjem podnikatele realizován formou vyplacení odměny za výkon funkce jednatele v kombinaci s odměnou za práci společníka a výplatou podílu na zisku.

Bodem zvratu pro přechod z podnikání jako osoba samostatně výdělečně činná na společnost s ručením omezeným je hodnota, kdy rozdíl mezi příjmy a výdaji podnikatele dosahuje částky 474 439 Kč.

Za předpokladu lhotejnosti subjektu ke zvýšení administrativní náročnosti, a i navzdory počátečnímu finančnímu zatížení je na základě výše uvedených závěrů panu Petrželovi doporučeno přejít podnikání prostřednictvím právní formy společnosti s ručením omezeným.

8 Seznam použitých zdrojů

Běhounek, Pavel. 2014. DU.cz. *Odměna společníka či jednatele*. [Online] 5. 3 2014. [Citace: 20. 7 2019.] <https://www.du.cz/33/odmena-spolecnika-ci-jednatele-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EppaD0Q-5RLxPQ69hr4zrzyMB8q2Z8oGSQ/>.

Carda, Jindřich a Cardová, Zdenka. 2016. DU.cz. [Online] 14. 12 2016. [Citace: 30. 7 2019.] https://www.du.cz/33/transformace-vysledku-hospodareni-na-zakladane-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EqmLEXz6WHmyjcMVF_BLZci/.

Česká správa sociálního zabezpečení. 2019. Výpočet pojistného. *www.cssz.cz*. [Online] 2019. [Citace: 31. 7 2019.] <https://www.cssz.cz/web/cz/vypocet-pojistneho>.

www.cssz.cz. www.cssz.cz. [Online] [Citace: 30. 7 2019.] <https://www.cssz.cz/web/cz/zmena-vyse-minimalnich-zaloh-osvc-v-roce-2019>.

ČSU. 2019. Průměrné mzdy - 3. čtvrtletí 2019. *Průměrné mzdy*. [Online] 4. 12 2019. [Citace: 16. 1 2020.] <https://www.czso.cz/csu/czso/cr/prumerne-mzdy-3-ctvrtleti-2019>.

Dvořáková, Veronika, Pitterling, Marcel a Skalická, Hana. 2019. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2019*. Praha: Wolter Kluwer, 2019. 978-80-7598-315-2.

Febmat. 2016. *www.febmat.com*. [Online] 1. 3 2016. [Citace: 30. 7 2019.] <https://www.febmat.com/clanek-rozdil-mezi-ekonomickym-a-ucetnim-ziskem/>.

Herz, Václav. 2018. *www.euro.cz*. [Online] 14. 8 2018. [Citace: 30. 7 2019.] <https://www.euro.cz/byznys/zalozeni-sro-cena-postup-podminky-1417153>.

iPodnikatel.cz. *www.ipodnikatel.cz. Ipodnikatel.cz portál pro začínající podnikatele*. [Online] [Citace: 29. 7 2019.] <https://www.ipodnikatel.cz/Zahajeni-podnikani/jak-novy-obcansky-zakonik-definuje-podnikani.html>.

Konečná, Jana . 2018. Vedlejší činnost OSVČ a sociální pojištění. *Jakpodnikat*. [Online] 18. 9 2018. [Citace: 30. 7 2019.] <https://www.jakpodnikat.cz/socialni-pojisteni-vedlejsi-cinnost.php>.

Kukalová, Gabriela, Moravec, Lukáš a Šulcová-Seidlová, Marta. 2019. *Systém a správa daní v ČR*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, 2019. 978-80-213-2928-7.

Lošťák , Milan. 2017. *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2017. 25. aktualizované vydání.* Praha: ANAG, 2017. SBN 978-80-7554-064-5.

Pein, Milán, Fantini, Marco a Prammer, Doris. 2010. *Taxation trends in the.* Luxembourg: Office of the European Union, 2010. ISBN 978-92-79-15801-8.

Potěšil, Lukáš. 2017. *Zákon o správních poplatcích a předpisy související.* Praha: Wolters Kluwer, 2017. 978-80-7552-781-3.

Srpová, Jitka a Řehoř , Václav. 2010. *Základy podnikání: teoretické poznatky, příklady a zkušenosti českých podnikatel.* Praha: Grada Publishing a.s., 2010. 978-80-247-3339-5.

Ševčík, Ludvík, a další. 2013. *Vyznejte se v novém občanském zákoníku.* Brno: BizBooks, 2013. 978-80-265-0071-1.

Šíman, Josef a Petera, Petr. 2010. *Financování podnikatelských subjektů: teorie pro praxi.* Praha: C.H. Beck, 2010. 978-80-7400-117-8.

Tryner, Miroslav. 2018. www.eruro.cz. www.euro.cz. [Online] 30. 10 2018. [Citace: 30. 7 2011.] <https://www.euro.cz/byznys/solidarni-dan-1428767>.

Veber, Jaromír a Srpová, Jitka a kolektiv. 2012. *Podnikání malé a střední firmy.* Praha: Grada Publishing, a.s., 2012. 978-80-247-452-6.

Vochozka, Marek a Mulač, Petr. 2012. *Podniková ekonomika.* Praha: Grada, 2012. ISBN 9788024743721.

Vybíhal, Václav. 2019. *Mzdové účetnictví 2019: praktický průvodce.* Praha: Grada Publishing, 2019. 978-80-271-2246-2.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. 1992.